

പുസ്തകം 2 ലക്കം 2.

ഏപ്രിൽ - ജൂൺ 2013

ഒരു വർഷത്തേയ്ക്ക് : 60 രൂപ

ശ്രീപുരം പബ്ലിക്കേഷൻസ്

മാടായിക്കോണം

ഇരിങ്ങാലക്കുട

തൃശ്ശൂർ - 680 712

shripuramtrust@yahoo.co.in.

www.shripuram.org

പത്രാധിപർ

പ്രകാശ് ഡി.

പത്രാധിപസമിതി

സി.എം. കൃഷ്ണറാണി

എൽ. ഗിരീഷ്കുമാർ

കെ.പി. ശ്രീധരൻ നമ്പൂതിരി

അജിതൻ പി.ഐ.

വിഷ്ണു ആനന്ദ് എൻ.

ടി.ജി. വിഷ്ണു

കണ്ണൻ കെ.എസ്.

അനൂപ് എസ്.യു.

പ്രസാധകൻ

ശ്രീപുരം പബ്ലിക്കേഷനുവേണ്ടി

ശ്രീകാന്ത് സി.

അക്ഷരവിന്യാസം, രൂപകല്പന

രവി പാറക്കുന്ന്, തൃശ്ശൂർ.

മുദ്രണം

മമ ഓഫ്സെറ്റ് പ്രിന്റ്,

നട, ഇരിങ്ങാലക്കുട

വിഷയവിവരം

1. മഹാലക്ഷ്മീസ്തുതി

2

2. ലളിതാസഹസ്രനാമം വ്യാഖ്യാനം

5

3. നന്ദികേശ്വര കാശികാ വ്യാഖ്യാനം

8

4. സംസ്കൃതപാഠനം

11

5. തന്ത്രശാസ്ത്രത്തിന് ഒരു ആമുഖം

14

6. ഇഷ്ടദേവതാനിർണ്ണയം
ജാതകത്തിലൂടെ

17

7. ഔഷധസസ്യങ്ങൾ - 1

തളസി

19

8. ആനകളെ വിട്ടു
ഗണപതിയിലേയ്ക്ക്

21

9. ഭക്തിദർശനം

23

മുഖചിത്രം

ദേവതാ : കമലാംബാ

മഹാലക്ഷ്മീസ്തുതി

സമ്പാദക : അപർണ്ണാദേവി എ.

ലോപാമുദ്രയോടൊപ്പം ഗോദാവരീതടത്തിലെത്തിയതായ അഗസ്ത്യമഹർഷിക്ക് രമണീയമായ കോലാപുരമെന്ന നഗരത്തിൽ വർത്തിക്കുന്നവളും മൂന്നു ലോകങ്ങളെയും പേടിപ്പിക്കുന്ന പന്നിയുടെ രൂപത്തിലുള്ള മഹാസുരനെ ഹനിച്ചവളുമായ മഹാലക്ഷ്മിയുടെ ദർശനം ലഭിച്ചു. മഹാലക്ഷ്മിയുടെ ദർശനത്താൽ സതുഷ്ടചിത്തനായ അഗസ്ത്യമഹർഷി ഭാര്യയോടൊപ്പം ദേവിയെ സ്തുതിച്ചു. ആ മഹാലക്ഷ്മീസ്തുതിയാണ്.

1. **മാതർനമാമി കമലേ കമലായതാക്ഷി**
ശ്രീവിഷ്ണുഹൃതകമലവാസിനി വിശ്വമാതഃ
ക്ഷീരോദജേ കമലകോമളഗർഭഗൗരി
ലക്ഷ്മി പ്രസീദ സതതം നമതാം ശരണ്യേ

സാരം - അമ്മേ, കമലേ (കാന്തിയാൽ സർവ്വരാലും ആഗ്രഹിക്കപ്പെടുന്നവളേ) താമരപോലെ നീണ്ട കണ്ണുകളുള്ളവളേ (സുന്ദരി) മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ ഹൃദയതാമരയിൽ വസിക്കുന്നവളേ, ലോകമാതാവേ, ക്ഷീരസാഗരത്തിൽ ജനിച്ചവളേ, ചേതോഹരമായ താമരയിലിരിക്കുന്നവളേ നമിക്കുന്നവർക്ക് എപ്പോഴും ശരണമായിട്ടുള്ളവളേ, അല്ലയോ ലക്ഷ്മി! നിന്നെ ഞാൻ നമിക്കുന്നു. പ്രസാദിച്ചാലും.

2. **ത്വം ശ്രീഭവേന്ദ്രസദനേ മദനൈകമാതഃ**
ജ്യോത്സാസി ചന്ദ്രമസി ചന്ദ്രമനോഹരാസ്യേ
സൂര്യേ പ്രഭാസി ച ജഗന്ത്രിതയേ പ്രഭാസി
ലക്ഷ്മി! പ്രസീദ സതതം നമതാം ശരണ്യേ

സാരം - കാമദേവന്റെ അമ്മേ! നീ മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ ഭവനത്തിലെ ഐശ്വര്യമാണ്, ചന്ദ്രനെപ്പോലെ സുന്ദരമുഖമുള്ളവളേ! നീ ചന്ദ്രനിലെ നിലാവാണ്. നീ സൂര്യനിലെ പ്രഭയാണ്, നീ മൂന്നു ലോകത്തിലേയും പ്രഭയാണ്. നമിക്കുന്നവർക്ക് എപ്പോഴും ശരണമായിട്ടുള്ളവളേ! അല്ലയോ ലക്ഷ്മി! പ്രസാദിച്ചാലും.

3. **ത്വം ജാതവേദസി സദാ ദഹനാത്മശക്തിഃ**
വേധാസ്ത്വയാ ജഗദിദം വിവിധം വിദധ്യാത്
വിശ്വംഭരോപി ബിഭൃയാദഖിലം ഭവത്യാ
ലക്ഷ്മി! പ്രസീദ സതതം നമതാം ശരണ്യേ

സാരം - നീ അഗ്നിയിലെ എപ്പോഴുമുള്ള ദാഹകശക്തിയാക

നം. ബ്രഹ്മാവ് നിന്നിലൂടെയാണ് ലോകത്തെ വൈവിധ്യമുള്ളതാക്കി ചെയ്തിരിക്കുന്നത് (തീർത്തിരിക്കുന്നത്). വിഷ്ണുവും നിന്നിലൂടെയാണ് ഈ ലോകത്തെ മുഴുവനും പരിപാലിച്ച് വഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. അല്ലയോ ലക്ഷ്മീ! നമിക്കുന്നവർക്ക് എപ്പോഴും ശരണമായിട്ടുള്ളവളേ! പ്രസാദിച്ചാലും.

**4. ത്വന്ത്യക്തമേതദമലേ ഹരതേ ഹരോപി
ത്വം പാസി ഹനസി വിദധാസി പരാവരാസി
ഈഡ്യോ ബഭ്രവ ഹരിരപ്യമലേ ത്വദാപ്യാ
ലക്ഷ്മീ! പ്രസീദ സതതം നമതാം ശരണ്യേ**

സാരം - അല്ലയോ അമലേ! നിന്നാൽ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടതിനെയാണ് ശിവനും സംഹരിക്കുന്നത്. സൃഷ്ടി-സ്ഥിതി-സംഹാരങ്ങളെല്ലാം നടത്തുന്നത് നീതന്നെ. പ്രപഞ്ചവും നീതന്നെ. അല്ലയോ മാലിന്യരഹിതേ! (വിമലേ!) നിന്നെ ലഭിച്ചതുകൊണ്ടാണ് വിഷ്ണുവും ആരാധ്യനായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നത്. അല്ലയോ ലക്ഷ്മീ! നമിക്കുന്നവർക്ക് എപ്പോഴും ശരണമായിട്ടുള്ളവളേ! പ്രസാദിച്ചാലും.

**5. ശുഭഃ സ ഏവ സ ഗുണീ സ ബുധഃ സ ധന്യോ
മാന്യഃ സ ഏവ കലശീലകലാകലാപൈഃ
ഏകഃ ശുചിഃ സ ഹി പൂമാൻ സകലേപി ലോകേ
യത്രാപതതേത്തവ ശുഭേ! കരുണാകടാക്ഷഃ**

സാരം - അല്ലയോ മംഗളസ്വരൂപമേ! നിനുടെ കരുണാകടാക്ഷം യാതൊരുവനിൽ പതിക്കുന്നുവോ അവൻതന്നെയാണ് ശുഭനും ഗുണവാനും ജ്ഞാനിയും കലത്താലും ശീലത്താലും കലാകൃത്ത്യാലും (സകലകലകളാലും) ധന്യനും മാന്യനും അവൻ ഒരാൾതന്നെയാണ് ലോകത്തിലേയ്ക്കുവെച്ച് ശുചിയായ (പവിത്രമായ) (മനോവാക്യകായങ്ങളിൽ മാലിന്യം പുരളാത്തവൻ) ജീവനും.

**6. യന്മീൻ വസേഃ ക്ഷണമഹോ പുരുഷേ ഗജേശ്വ
സ്തൈന്നേ തുണേ സരസി ദേവകലേ ഗുഹേന്നേ
രതേ പതന്ത്രിണി പശൗ ശയനേ ധരായാം
സശ്രീകമേവ സകലേ തദിഹാസ്തി നാന്യത്**

സാരം - നീ യാതൊരു പുരുഷനിലോ ആനയിലോ കുതിരയിലോ സ്ത്രീയിലോ പുല്ലിലോ സരസ്സിലോ ദേവകലത്തിലോ വീട്ടിലോ (ഗുഹയിലോ) ഭക്ഷണത്തിലോ (അന്നത്തിലോ) രത്നത്തിലോ പക്ഷിയിലോ മൃഗത്തിലോ കിടക്കയിലോ (ശയ്യയിലോ) ഭൂമിയിലോ വസിക്കുക അതൊന്നുമാത്രമേ ഐശ്വര്യപൂർണ്ണമായി ഇവിടെയുള്ളൂ. ▶▶

▶▶ മറ്റൊന്നുതന്നെ ഇല്ല.

**7. തൃത്വപ്പുഷ്പമേവ സകലം ശുചിതാം ലഭേത
തൃത്തൃക്കമേവ സകലം തൃശുചിഹ ലക്ഷ്മി
തൃന്നാമ യത്ര ച സുമംഗളമേവ തത്ര
ശ്രീവിഷ്ണുപത്നി! കമലേ! കമലാലയേപി**

സാരം - അല്ലയോ ലക്ഷ്മി! നീ തൊട്ടുമാത്രേ മുഴുവനും (സർവ്വവും) ശുചിയായി തീരും. നീ തഴഞ്ഞതെല്ലാംതന്നെ (തൃജിച്ചതെല്ലാം) മുഴുവനും അശുചിയായിത്തന്നെയിരിക്കും. അല്ലയോ ശ്രീവിഷ്ണുപത്നി! കമലേ! നിന്റെ പേര് എവിടെയുണ്ടോ അവിടം മംഗളംതന്നെ.

**8. ലക്ഷ്മിം ശ്രീയഞ്ച കമലാം കമലാലയാഞ്ച
പദ്മാം രമാം നളിനയുഗകരാഞ്ച മാഞ്ച
ക്ഷീരോദജാമൃതകുന്ദകരാമിരാഞ്ച
വിഷ്ണുപ്രിയാമിതി സദാ ജപതാം ക്വ ദുഃഖം.**

സാരം - ലക്ഷ്മി, ശ്രീ, കമലാ, കമലാലയാ, പദ്മാ, രമാ, നളിനയുഗകരാ, മാ, ക്ഷീരോദജാ, അമൃതകുന്ദകരാ, ഇരാ, വിഷ്ണുപ്രിയ എന്നിങ്ങനെ സദാ ജപിക്കുന്നവർക്ക് എവിടെ ദുഃഖം? ദുഃഖമുണ്ടാകി ഒല്ലെന്നർത്ഥം.

ഫലശ്രുതി - (അഗസ്ത്യമഹർഷി പറഞ്ഞത്)

**യേ പഠിഷ്യന്തി ച സ്തോത്രം ത്വദ്ഭക്ത്യാ മദ്ഭൂതം സദാ
തേഷാം കദാചിത് സന്താപോ മാസ്തു മാസ്തു ദരിദ്രതാ
മാസ്തു ചേഷ്ടവിയോഗശ്ച മാസ്തു സമ്പത്തിസംക്ഷയഃ
സർവ്വത്ര വിജയശ്ചാസ്തു വിച്ഛേദോ മാസ്തു സന്തതേഃ**

സാരം - ഞാൻ (അഗസ്ത്യ മഹർഷി) രചിച്ചതായ ഈ സ്തോത്രം ഭക്തിയോടെ ആരെല്ലാം ചൊല്ലുന്നുവോ അവർക്ക് സന്താപമോ ദാരിദ്ര്യമോ വേണ്ടപ്പെട്ടവരുടെ വേർപാടോ സമ്പത്തിന്റെ ക്ഷയമോ സന്താനനഷ്ടമോ ഉണ്ടാകില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല, എല്ലായിടത്തും വിജയം ലഭിക്കുകയും ചെയ്യും.

(മഹാലക്ഷ്മി പറഞ്ഞത്)

**ഏവമസ്തു മനേ സർവ്വം യത്ത്വയാ പരിഭാഷിതം
ഏതത്സ്മതോരൂപ്യ പഠനം മമ സാന്നിദ്ധ്യകാരണം
അലക്ഷ്മിഃ കാലകർണ്ണീച തദ്ഗേഹേ ന വിശേത് ക്വചിത്
ഗജാശ്വപശുശാന്ത്യർഥമേതത്സ്മതോരൂപം സദാ ജപേത്**

ലളിതാസഹസ്രനാമം വ്യാഖ്യാനം - 6

എൽ. ഗിരീഷ്കുമാർ

(കഴിഞ്ഞലക്കം തുടർച്ച)

പത്താമത്തെ ശ്ലോകത്തിലെ രണ്ടു നാമങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ ലക്കത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിച്ചു. എങ്കിലും അതിലെ ആദ്യത്തെ നാമത്തിന്റെ അർത്ഥം പൂർണ്ണമായി മനസ്സിലാക്കണമെങ്കിൽ 'ശുദ്ധവിദ്യാ' എന്താണെന്ന് അറിയണം. അത് അറിയുവാൻ തന്ത്രശാസ്ത്രത്തിലെ സൃഷ്ടി പ്രക്രിയയിലേയ്ക്ക് പോകണം. ശിവൻ, ശക്തി, സദാശിവൻ, ഈശ്വരൻ, ശുദ്ധവിദ്യാ എന്നാണ് സൃഷ്ടിപ്രക്രിയയിലെ ക്രമം.

ശിവൻ, ശക്തി

സൃഷ്ടിക്ക് മുമ്പ് ഉള്ളത് എന്തോ അതാണ് 'പരശിവൻ'. പരശിവൻ വേദാന്തത്തിലെ പരബ്രഹ്മത്തിന് തുല്യം. പരശിവന് എന്തോ കാരണംകൊണ്ട് പലതാകാൻ തോന്നി. കാരണം നിർവ്വചനാതീതവും വിശദീകരിക്കാൻ സാധിക്കാത്തതുമാണ്. പലതാകാൻ ആ ഗ്രഹിക്കുമ്പോൾ ആ അവസ്ഥയിലുള്ള പരശിവനെയാണ് ശിവൻ എന്നു പറയുന്നത്. അല്ലെങ്കിൽ പലതാകാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന അവസ്ഥയെയാണ് ശിവൻ എന്നു പറയുന്നത്. ഇത് കൈലാസനാഥനല്ല. പലതാകാനുള്ള ആ തോന്നലാണ് ശക്തി. ഇപ്പോൾ ശിവനും ശക്തിയുമുണ്ടായി. ഇതാണ് ശിവശക്തികൾ. അതായത്, പലതാകാൻ തോന്നിയപ്പോൾ പരശിവൻ ശിവനും, ശക്തിയുമായിത്തീർന്നു.

സദാശിവൻ, ഈശ്വരൻ

തോന്നിയതുകൊണ്ടുമാത്രം പ്രപഞ്ചമുണ്ടാകുകയില്ല. പരശിവന് അതായത് ആ പരംബോധത്തിന് ഞാൻ എന്ന അഹംബോധത്തിന്റെ അംശമുണ്ടാകണം. ഞാൻ എന്നതിന്റെ ബോധം ചെറുതായിട്ട് ഉണ്ടാകാൻ തുടങ്ങുന്ന അവസ്ഥയാണ് സദാശിവൻ. രാവിലെ ഉണർന്ന് കട്ടിലിൽനിന്ന് എഴുന്നേൽക്കുന്നതിനുമുമ്പായി ഒരു ചെറിയ നിമിഷം ഞാൻ എന്ന് ചെറുതായിട്ടുള്ള ഒരു ബോധം നമുക്ക് ഉണ്ടാകാറുണ്ടല്ലോ. അപരിചിതമായ സ്ഥലത്ത് കിടന്നുറങ്ങിയശേഷം ഉണർന്നു കഴിയുമ്പോൾ താൻ എവിടെയാണ് കിടക്കുന്നത് എന്ന ബോധമില്ലാതിരിക്കുകയും ഞാൻ എന്ന കേവലബോധം ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരവസ്ഥ ഞാൻ എന്ന ബോധം അങ്കുരിക്കുന്ന

▶▶ 'സദാശിവൻ' എന്ന അവസ്ഥയ്ക്ക് തുല്യമാണ്. സദാശിവൻ എന്ന അവസ്ഥയിൽ പലതിനെപ്പറ്റിയുള്ള ബോധമില്ല എന്നത് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കണം. ഇവിടെ നമ്മുടെ ജീവിതാനുഭവങ്ങളെ ഉദാഹരിച്ചത് നമ്മൾ ഓരോരുത്തരും ആ പരംബോധം തന്നെയായതുകൊണ്ട് പരംബോധത്തിന്റെ അവസ്ഥകൾ നമുക്കും ഉണ്ടാകും എന്നതുകൊണ്ടാണ്. ഈ സദാശിവൻ പലതിനെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധമുണ്ടാകാൻ തോന്നി. ആ പലതിന് 'ഞാൻ' എന്ന ബോധത്തേക്കാൾ പ്രാധാന്യം കൂടുതലായി വന്നപ്പോളുള്ള ആ അവസ്ഥയെ വിളിക്കുന്ന പേരാണ് ഈശ്വരൻ.

ശുദ്ധവിദ്യാ

പലതിനെ കുറിച്ചുള്ള ബോധമുണ്ടായപ്പോൾ 'ഞാൻ അതിനെ കാണുന്നു' എന്ന ദർശനപ്രക്രിയയിൽ കാണുന്നയാൾ, കാണുന്നവസ്തു കാഴ്ച എന്നത് മൂന്നും വേറെവേറെയാണെന്ന ഭേദബുദ്ധിയില്ലാതെയിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയുണ്ടാകും. അതാണ് ശുദ്ധവിദ്യാ. Subject, object, knowledge (ജ്ഞാതൃജ്ഞാനജ്ഞേയങ്ങൾ) എന്നിവ പരസ്പരം ഭിന്നമെന്ന് അറിയുന്നത് ഭേദതവിദ്യ. എന്നാലിവിടെ ഇത് മൂന്നും ഉണ്ടെങ്കിലും അവ വേറെ വേറെയല്ല പകരം അവ ഒന്നിന്റെതന്നെ വ്യത്യസ്തഭാവങ്ങളാണെന്ന് അറിയുന്ന അവസ്ഥയാണ് ശുദ്ധവിദ്യാ. ഈ ശുദ്ധവിദ്യയുടെ ആരംഭമാണ് ദേവിയുടെ പല്ലകൾ എന്നാണ് ശുദ്ധവിദ്യാങ്കര എന്നതുകൊണ്ട് പറഞ്ഞത്.

ആദ്ധ്യാത്മിക മാർഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കുള്ള കാൽവെയ്പ്പിന് രണ്ടാമത് ജനിക്കണം. ആദ്യം മാത്രഗർഭത്തിൽനിന്ന് ജനിക്കുന്നു. പിന്നീട് ദീക്ഷിതനാകണം. രണ്ടാം ജന്മത്തെ കാണിക്കുന്ന 'ദിജ്' ശബ്ദമാണ് പല്ലകൾക്ക് നാമത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. ദന്തപംക്തിദ്വയോജ്ജ്വലാ എന്ന് പറയാമായിരുന്നു. ആദ്ധ്യാത്മമാർഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കുള്ള ആദ്യത്തെ മാറ്റമായി ദേവിയുടെ ദന്തപംക്തികളെ പറയാം. പല്ലിന് വെളുപ്പിനിറമാണ്. വെളുപ്പിൽനിന്നാണ് എല്ലാം ഉണ്ടാകുന്നത്. ശുദ്ധവിദ്യയിൽനിന്നാണ് ഇക്കാണുന്ന പഞ്ചീകൃതപ്രപഞ്ചം ഉണ്ടാകുന്നത്. വെളുപ്പ് ശിവാവസ്ഥയാണെന്നുംകൂടി ഓർക്കുക. അപ്പോൾ ശൈവതത്വങ്ങളെ വളരെ സരളമായി ഈയൊരു നാമത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുകയാണ്.

പല്ലുകൊണ്ടാണ് ചവച്ചുരയ്ക്കുന്നത്. ചവച്ചുരയ്ക്കുന്നതെന്തോ അത് ശരീരവുമായി ചേരും. ദേവിയുടെ ശരീരവുമായി ചേരണമെങ്കിൽ ഈ ശുദ്ധവിദ്യ അനിവാര്യമാണ്. ശുദ്ധവിദ്യയിലൂടെ മാത്രമേ ദേവിയുടെ ശരീരഭാഗമായിത്തീരാൻ സാധിക്കൂ എന്നുകൂടി കാണിക്കാൻ

ശ്രദ്ധവിദ്യയെ ഈ നാമത്തിൽ ദേവിയുടെ പല്ലുകളോട് ഉപമിച്ചിരിക്കുന്നു.

ആദ്ധ്യാത്മികയാത്രയിൽ നിറത്തിനുശേഷം സുഗന്ധാനുഭവമുണ്ടാകും എന്നതുകൊണ്ടും ക്രിയാത്മകതയുള്ള ദേവിയ്ക്കാണ് പ്രാധാന്യമെന്നതുകൊണ്ടും അടുത്ത നാമമായി 'കർപ്പൂരവിടിക്യാമോദസമാകർഷദ്വിഗന്തരാ' എന്നത് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പല്ലുകളെ വർണ്ണിച്ചുകൊണ്ട് ധവളമിയാർന്ന ശൈവാവസ്ഥയെ ആദ്യം പറഞ്ഞു. പിന്നീട് ഉടൻ ചുവപ്പാർന്ന ശക്തി അവസ്ഥയെ ഇവിടെ പറയുന്നു. മുറുക്കി കഴിയുമ്പോൾ വെളുത്ത പല്ലുകൾ ചുവന്നതായിത്തീരും. വെളുപ്പ് ശിവാവസ്ഥയും ചുവപ്പ് ശക്തി അവസ്ഥയുമാണ്. മാത്രമല്ല, വെളുപ്പ് ക്രിയാത്മകം (active) ആകുമ്പോൾ ചുവപ്പാകുമെന്നർത്ഥം. Inactive ആയിട്ടുള്ളത് വെളുപ്പും active ആയിട്ടുള്ളത് ചുവപ്പും എന്നാശയവും ഇവിടെ എടുക്കാം.

1. നിജസല്ലാപമാധുര്യവിനിർഭർത്സിതകച്ഛപി മന്ദസ്മിതപ്രഭാപുരമജ്ജത്കാമേശമാനസാ

നിജസല്ലാപമാധുര്യവിനിർഭർത്സിതകച്ഛപി = സ്വന്തം സ്വരമാധുര്യത്താൽ സരസ്വതീദേവിയുടെ വീണയായ കച്ഛപിയെപ്പോലും ലജ്ജിപ്പിക്കുന്നവൾ.

സരസ്വതീദേവി മഹാരാജ്ഞിയായ ത്രിപുരസുന്ദരിദേവിക്ക് തന്റെ വീണ വായിച്ചുകൊടുക്കും. സരസ്വതീദേവിയുടെ വീണയുടെ പേര് കച്ഛപി എന്നാണ്. പശുപതിയായ ശംഭുവിന്റെ അപദാനങ്ങളാണ് സരസ്വതി വീണയിൽ വായിക്കുന്നത്. അങ്ങനെ സരസ്വതീദേവി വീണവായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ത്രിപുരസുന്ദരി ആസ്വദിച്ച് തലയാട്ടും. അപ്പോൾ ദേവിയുടെ താടകങ്ങൾ കിടന്ന് ആടും. അവ സുര്യചന്ദ്രന്മാരാണെന്നാണല്ലോ പറഞ്ഞത്. അവ കിടന്നു ആടുമ്പോൾ ദേവിയിൽ നിറത്തിന്റെയും ശബ്ദത്തിന്റേതുമായ ഒരു കാഴ്ച നമുക്ക് ദർശിക്കാൻ സാധിക്കും. ത്രിപുരസുന്ദരിയുടെ തലയാട്ടിക്കൊണ്ടുള്ള ആ ആസ്വാദനം കാണുമ്പോൾ തന്റെ വീണാവാദനത്തിലുള്ള കേമത്തമാണ് അതിന് കാരണമെന്ന് സരസ്വതീദേവി അഹങ്കരിക്കും. ആ സമയം ദേവി സഭാഷ് എന്നു പറയും. ആ ക്ഷണത്തിൽ സരസ്വതീദേവിയുടെ വീണ നിശ്ശബ്ദമായിത്തീരും. ദേവിയുടെ ശ്രുതിമാധുര്യത്തിന്റെ മുന്നിൽ വീണപോലും ലജ്ജിച്ച് ഒളിക്കും. സംഗീതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ അവസ്ഥ വീണയുടേതാണല്ലോ. വീണാനാദത്തേയും ലജ്ജിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ളതാണ് ദേവിയുടെ സുന്ദരവും ശ്രുതിമധുരവുമായ ശബ്ദം എന്നാണ് ഇപ്പറഞ്ഞതിനെല്ലാം അർത്ഥം. ▶▶

▶▶ ഈ നാമത്തിന്റെ ആന്തരികമായ അർത്ഥങ്ങൾ

വീണാനാദമാണ് ഒരു സംഗീതജ്ഞനെ ഏറ്റവും കൂടുതൽ രസിപ്പിക്കുന്നത്. ദേവിയുടെ നാദം ആ വീണാനാദത്തെപ്പോലും ലജ്ജിപ്പിക്കുന്നതരത്തിൽ ശ്രുതിമധുരമെങ്കിൽ അത് ആന്തരികമായ നാദമാണ്. നിറവും മണവും അനുഭവിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ ആന്തരികനാദം കേൾക്കാൻ സാധിക്കുമെന്നാണ് ആദ്ധ്യാത്മികശാസ്ത്രം പറയുന്നത്. ആ അകത്തെ നാദം ശ്രവിയ്ക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് വാസ്തവത്തിൽ നാമജപങ്ങളും മന്ത്രജപങ്ങളും നടത്തുന്നത്. മന്ത്രങ്ങളും നാമങ്ങളും കറേനാൾ ജപിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ മനസ്സിൽ മന്ത്രം ജപിക്കും. അങ്ങനെ മനസ്സ് മുഴുവൻ മന്ത്രമയമായി കഴിയുമ്പോൾ അന്തർനാദം ഉയരുമെന്നും അത് നമ്മുടെ വലത്തേ ചെവിയിൽ കേൾക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്നുമാണ് യോഗശാസ്ത്രം പറയുന്നത്. ആ നാദത്തിന്റെ മുന്നിൽ ബാക്കിയെല്ലാ ശബ്ദങ്ങളും നിശ്ശബ്ദങ്ങളാണ്. ആ നാദം ഏറ്റവും മനോഹരമായിട്ടുള്ളതാണ്. ആ നാദമാണ് ദേവിയുടെ സല്ലാപം. സല്ലാപിക്കുന്നത് പരമവിശ്രാന്തിയിലാണ്. ദേവിയുടെ ഏതു സമയത്തേയും നാദം സല്ലാപരൂപത്തിലുള്ളതാണ്. അതുകൊണ്ട് നിത്യവിശ്രാന്തിസ്ഥാനമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാം. അതുകൊണ്ട് ദേവിയുടെ വാക്കുകളിൽ ടെൻഷനോ ഉതകണയോ കാണുകയില്ല. എല്ലാവരെയും രഞ്ജിപ്പിക്കുന്നതും സുന്ദരവും ശ്രുതിമധുരവുമായ ആ ആന്തരികനാദമാണെന്ന് ഇതുകൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കണം.

(അടുത്ത ലക്കത്തിൽ തുടരും)

നന്ദികേശ്വര കാശികാ - 2

(മന്ത്രശാസ്ത്രത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം)

വ്യാഖ്യാനം : ഡി. പ്രകാശ്

(കഴിഞ്ഞലക്കം തുടർച്ച)

4. അകാരം സർവ്വവർണ്ണാഗ്രം

പ്രകാശം പരമേശ്വരം

ആദ്യമന്ത്രേന സംയോഗം-

ദഹമിത്യേവ ജായതേ.

അകാരം = ശിവസൂത്രങ്ങളിലെ ആദ്യാക്ഷരമായ അകാരം

സർവ്വവർണ്ണാഗ്രം = സർവ്വാക്ഷരങ്ങളിലും വച്ച് ആദ്യത്തേതും

പ്രകാശം:	= എല്ലാറ്റിനേയും പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന പ്രകാശവും
പരമേശ്വര:	= പരബ്രഹ്മരൂപിയായ ഈശ്വരനാകുന്നു
ആദ്യം	= ആദിയിലിരിക്കുന്ന അകാരം
അന്ത്യേന	= ശിവസൂത്രങ്ങളിലെ അവസാനസൂത്രത്തിലെ 'ഹ' എന്ന അക്ഷരത്തോടുകൂടിയുള്ള
സംയോഗാത്	= സംയോഗത്താൽ
അഹം ഇതി ഏവ	= 'അഹം' എന്നു തന്നെ
ജായതേ	= ഉണ്ടാകുന്നു.

സാരം - പതിനാല് ശിവസൂത്രങ്ങളിലെ ആദ്യസൂത്രമാണ് 'അ ഇ ഉണ്' എന്നത്. അതിലെ 'അ' എന്നത് എല്ലാ അക്ഷരങ്ങളിലും വച്ച് ആദ്യത്തേതാണല്ലോ. ആ അകാരത്തോട് ചേർത്ത് ഏറ്റവും അവസാനത്തെ സൂത്രമായ 'ഹല്' എന്നതിലെ ഹകാരം ഉച്ചരിച്ചാൽ 'അഹം' എന്നായിത്തീരും. ഇവിടെ ഹകാരം അക്ഷര സമൂഹത്തിലെ ഏറ്റവും അവസാനത്തേതാണെന്നും ഓർക്കുക.

'അഹം' എന്നതിൽ എല്ലാ അക്ഷരങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു. 'അ' എന്നത് ആദിയിലുള്ള പരബ്രഹ്മസ്വരൂപിയായ ഈശ്വരനെങ്കിൽ 'ഹ' എന്നത് ആദിമചൈതന്യത്തിൽ എല്ലാ സൃഷ്ടികളെയും ലയിപ്പിച്ച് ചേർക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ്. സൃഷ്ടിക്കുമ്പ്പുള്ള ഈശ്വരചൈതന്യത്തിൽ സൃഷ്ടമായ എല്ലാം തിരോഭവിച്ചുപോകുന്നു എന്നത് കാണിക്കുന്നതിനാൽ 'ഹ' തിരോധാനത്തെ കുറിക്കുന്നു. സൃഷ്ടി, സ്ഥിതി, സംഹാരം, തിരോധാനം, ലയം എന്നീ തന്ത്രത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്ന പഞ്ചകൃത്യങ്ങളിൽപ്പെടുന്ന തിരോധാനമാണിത്. അങ്ങനെ 'അഹം' എന്നതിൽ സൃഷ്ടിയുടെ ആദിയും അവസാനവും കൂടിച്ചേർന്ന് സമസ്തപ്രപഞ്ചവും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതായി പറയാം. ഈ അഹം നമ്മളിൽ ഓരോരുത്തരിലുമുള്ള അഹങ്കാരങ്ങളുടെ ആകത്തുകയായ മഹദഹങ്കാരമാകുന്നു. ഇതിന്റെ പരിണതരൂപങ്ങളാണ് ഈ പ്രപഞ്ചവും ഈ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സ്പന്ദനരൂപങ്ങളായ മറ്റ് അക്ഷരങ്ങളും.

'അഹം' എന്നതിലെ ബിന്ദുരൂപത്തിലുള്ള അനുസ്വാരം എന്താണ്?

ശിവസൂത്രങ്ങളിലെ (മുൻപറഞ്ഞ പതിനാല് സൂത്രങ്ങളിൽ) സ്വരങ്ങളെ എണ്ണി നോക്കിയാൽ ഒമ്പത് എണ്ണമേ കാണുകയുള്ളൂ. ആദ്യത്തെ നാലു സ്വരങ്ങളുടെ ദീർഘങ്ങളെയും സകാരത്തിന്റെ പൂതത്തേയും (മൂന്ന് മാത്രയിൽ ഉച്ചരിക്കാവുന്നത്) കണക്കാക്കിയാൽ പതിനാല് സ്വരങ്ങൾ എന്ന് കിട്ടും. ഇതു കൂടാതെ ഒരു തരത്തിലും പ്രത്യക്ഷത്തിൽ കാണാത്തതും എന്നാൽ പ്രയോഗത്തിലുള്ളവയുമായ

- ▶▶ അനുസ്ഥാപനസർഗ്ഗങ്ങളെക്കൂടി കണക്കിലെടുത്താൽ പതിനാറ് സ്വരങ്ങളെന്ന് കിട്ടും. അനുസ്വാരം, വിസർഗ്ഗം എന്നിവകളെ ശിവസൂത്രങ്ങളിൽ കാണാനില്ലെങ്കിലും കാര്യനിർവ്വാഹകരാകയാൽ പതഞ്ജലി മഹർഷി അവയ്ക്ക് 'അയോഗവാഹകർ' എന്നാണ് പേര് കൊടുത്തിരിക്കുന്നത്. മഹദ്വൈതപരമായ 'അഹം' എന്നതിന്റെ അർത്ഥതലങ്ങളെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിൽ സഹായകമാകുന്നു.

അനുസ്ഥാപനസർഗ്ഗങ്ങളുടെ പ്രത്യേകത

'അം' എന്നതിനെ അനുസ്ഥാപനമെന്നും 'അഃ' എന്നതിനെ വിസർഗ്ഗമെന്നും പറയുന്നു. അ ഇ തുടങ്ങിയ സ്വരാക്ഷരങ്ങളെ കൂടാതെ അനുസ്ഥാപനസർഗ്ഗങ്ങളുടെ ഉച്ചാരണം അസാധ്യമായതുകൊണ്ടാണ് 'അം' എന്നും 'അഃ' എന്നും കാണിച്ചത്. വാസ്തവത്തിൽ സംസ്കൃതലിപിയിൽ വരയ്ക്കുകളിൽ (i) രേഖപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു ബിന്ദുമാത്രമാണ് അനുസ്വാരം. അക്ഷരങ്ങളുടെ സ്പന്ദനം പുറകിലോട്ട് വലിഞ്ഞ് അത് ഒടുവിൽ അക്ഷരങ്ങളുടെയും പ്രപഞ്ചത്തിന്റെയും ഉദ്ഭവസ്ഥാനമായ ഒരു ബിന്ദുവിൽചെന്ന് ലയിക്കുന്നതായി കാണാം. പ്രപഞ്ചത്തിലെ എല്ലാ പദാർത്ഥങ്ങളും വിലയം പ്രാപിക്കുന്ന അന്തിമസ്ഥാനത്തെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നതാണീ ബിന്ദു എന്ന അനുസ്വാരം.

വിസർഗ്ഗമാകട്ടെ അഃ എന്നീ പ്രകാരം അക്ഷരങ്ങളുടെ വലതുഭാഗത്ത് രേഖപ്പെടുത്തുന്ന രണ്ട് ബിന്ദുക്കളാണ്. താഴോട്ട് പതിക്കുന്ന മാതിരിയുള്ള ഉച്ചാരണമാണിവയ്ക്കുള്ളത്. ഹകാരത്തിന്റെ പകുതി ഉച്ചാരണമാണിവയ്ക്ക് എന്നു പറയാം. വിസർഗ്ഗോച്ചാരണത്തെ വലിച്ചു നീട്ടിയാൽ ഹകാരോച്ചാരണമാകുമല്ലോ. അപ്പോൾ ഇത് അനുസ്വാരത്തേപ്പോലെയല്ല. വിസർഗ്ഗമാകട്ടെ പെട്ടെന്ന് പതിച്ച് ലയിക്കുന്നതിനുപകരം സ്പന്ദനം പതനത്തോടെ ഉടൻ ഘനീഭവിച്ചു പോകുന്നതാണ്. ലയിച്ചുപോകാത്തതുകൊണ്ടും മറിച്ച് സ്പന്ദനം ഘനീഭവിക്കുന്നതുകൊണ്ടും സൃഷ്ടമാകുന്ന അവസ്ഥയാണിവിയുടെയുള്ളത്. അക്ഷരങ്ങളുടെ വലതുഭാഗത്തിടുന്ന വിസർഗ്ഗമെന്ന ഈ രണ്ട് കത്തുകളിൽ ഒന്ന് ശിവനും മറ്റേത് ശക്തിയുമായി കണക്കാക്കാം. അപ്പോൾ ഇതിനെ വിസർഗ്ഗത്തെ ശിവശക്തികളുടെ സൃഷ്ട്യനുബന്ധമായ മിഥുനാവസ്ഥാ എന്നു പറയാം. അങ്ങനെ വിശേഷേണയുള്ള സർഗ്ഗവാസനയോടുകൂടിയാണ് എന്ന അർത്ഥത്തിൽ വിസർഗ്ഗം എന്ന പേര് വന്നു ചേർന്നു.

'അഹം' എന്നതിന്റെ ഉദ്ഭവം

സൃഷ്ടിവിധയങ്ങളൊന്നുമില്ലാതെ നില്ക്കുന്ന പരബ്രഹ്മസ്വരൂപിയായ ഈശ്വരനെ കുറിക്കുന്ന 'അ' എന്ന അക്ഷരത്തോടുചേർത്ത്

വിസർഗ്ഗസ്സനം ഉച്ചരിച്ചാൽ 'അഃ' എന്നാണ് ഉണ്ടാവുക. എങ്കിലും വിസർഗ്ഗത്തെ വലിച്ചുനീട്ടിയാൽ 'അഹ' എന്നാകും. പിന്നീട് അതിനോട് ചേർന്ന് അനുസ്വാരം ഉച്ചരിച്ചാൽ 'അഹം' എന്നാവുകയും ചെയ്യും. ഇപ്രകാരം പരബ്രഹ്മസ്വരൂപിയായ ഈശ്വരനെ കുറിക്കുന്ന 'അ' എന്നതിനോടുകൂടി സൃഷ്ട്യനുബന്ധമായ വിസർഗ്ഗവും വിലയോന്മുഖമായ അനുസ്വാരവും ചേർന്നാൽ 'അഹം' എന്ന ഈ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ആകെത്തുക കിട്ടും. അതാണ് ശിവൻ എന്ന ബ്രഹ്മത്തോടുചേർന്ന് ശക്തിസ്വരൂപത്തിന്റെ സൃഷ്ടിപരവും വിലയപരവുമായ പ്രവൃത്തികളുണ്ടാകുമ്പോൾ സമഷ്ടിപ്രപഞ്ചത്തിലെ പരമാത്മാവും വ്യഷ്ടി ശരീരത്തിലെ ജീവാത്മാവും ആയിത്തീരുന്നു. ഇവിടെ നമുക്ക് അക്ഷരമാലയുടെ ദാർശനികത കാണാൻ കഴിയും.

(അടുത്ത ലക്കത്തിൽ തുടരും)

സംസ്കൃതപഠനം - 14

ഡി. പ്രകാശ്

(കഴിഞ്ഞലക്കം തുടർച്ച)

കഴിഞ്ഞ ലക്കത്തിൽ ദ്വിതീയാവിഭക്തിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രയോഗപരിശീലനത്തിന്റെ ഉത്തരങ്ങൾ താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

1. छात्रः विद्यालयं गच्छति ।
വിദ്യാർത്ഥി വിദ്യാലയത്തിലേയ്ക്ക് പോകുന്നു.
2. गजाः नदीं गच्छन्ति ।
ആനകൾ പുഴയിലേയ്ക്ക് പോകുന്നു.
3. बालः शब्दं शृणोति ।
ആൺകുട്ടി ശബ്ദം കേൾക്കുന്നു.
4. भक्तः ईश्वरं पूजयति ।
ഭക്തൻ ഈശ്വരനെ പൂജിക്കുന്നു.
5. सिंहः शशं भक्षयति ।
സിംഹം മൃഗലിനെ തിന്നുന്നു.
6. छात्रः अध्यापकं पृच्छति ।
വിദ്യാർത്ഥി അധ്യാപകനോട് ചോദിക്കുന്നു.
7. प्रजाः राजानम् अर्थयन्ते ।
പ്രജകൾ രാജാവിനോട് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

8. वामनः बलिं याचते ।

വാമനൻ ബലിയോട് യാചിക്കുന്നു.

ഈ ഉദാഹരണങ്ങളിലെ ദ്വിതീയവിഭക്തിയിലുള്ള പദങ്ങളെ ശ്രദ്ധിച്ചുകാണുമല്ലോ. അതിനെ, അതിനോട്, അതിലേയ്ക്ക് എന്നീ അർത്ഥങ്ങളിൽ ദ്വിതീയാവിഭക്തിയിലുള്ള പദങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ മൂന്നാമത്തെ ഉദാഹരണത്തിൽ ശബ്ദം കേൾക്കുന്നു എന്നു മാത്രമേ ഉള്ളൂ. അവിടെ ഈ മൂന്നർത്ഥങ്ങളും കാണുന്നില്ലല്ലോ എന്ന സംശയം വരാം. മലയാളത്തിൽ ശബ്ദത്തെ കേൾക്കുന്നു, ദോശയെ തിന്നുന്നു എന്നു മറ്റും പറയാറില്ല എന്നാണ് അതിനുള്ള സമാധാനം.

ദ്വിതീയാവിഭക്തി വരുന്ന വാക്യങ്ങളിലെ മറ്റ് അവസരങ്ങൾ

ഒരു വാക്യത്തിൽ കർത്താവ്, കർമ്മം, ക്രിയാ എന്നീ ഘടകങ്ങളിൽ കർമ്മപദത്തിനാണ് മിക്കവാറും ദ്വിതീയാവിഭക്തി വരുന്നത്. എന്നാൽ ചില അവ്യയപദങ്ങളുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ ദ്വിതീയാവിഭക്തി വരും. മൂന്ന് ലിംഗങ്ങളിലും മൂന്ന് വചനങ്ങളിലും ഏഴു വിഭക്തികളിലും മാറ്റമില്ലാതെയിരിക്കുന്നവയാണ് അവ്യയപദങ്ങൾ എന്ന് സാമാന്യമായി പറയാം.

ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

അഭിതഃ, പരിതഃ, ഉഭയതഃ, സർവ്വതഃ എന്നീ അവ്യയപദങ്ങളുടെ സാന്നിധ്യത്തിലുള്ള വാക്യഘടന നോക്കുക.

1. ग्रामम् अभितः वनम् अस्ति ।
ഗ്രാമത്തിന് ചുറ്റും കാട് ഉണ്ട്.
2. उद्यानं परितः दीपालङ्कारः अस्ति ।
ഉദ്യാനത്തിന് ചുറ്റും ദീപാലങ്കാരം ഉണ്ട്.
3. नदीं सर्वतः पद्मानि सन्ति ।
പുഴയുടെ എല്ലായിടത്തും താമരകൾ ഉണ്ട്.
4. मार्गम् उभयतः वृक्षाः सन्ति ।
വഴിയുടെ ഇരുവശത്തും മരങ്ങൾ ഉണ്ട്.

മുകളിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്ന വാക്യങ്ങളിലെ ग्रामं, उद्यानम्, नदीं, मार्गം എന്നിവ ദ്വിതീയ വിഭക്ത്യന്തരൂപങ്ങളാണ്. ഇവിടെയെല്ലാം अभितഃ, सर्वतഃ, उभयतഃ എന്നീ അവ്യയപദങ്ങളുടെ യോഗത്തിൽ ग्रामഃ എന്നത് ग्रामं എന്ന് ദ്വിതീയാന്തമായി മാറിയത് ഉദാഹരണമായി എടുത്ത് ബാക്കി ഉദാഹരണങ്ങളെല്ലാം മനസ്സിലാക്കുക. ഈ ഉദാഹരണങ്ങളിലെല്ലാം वनम्, दीपालङ्कारഃ, पद्मानि, वृक्षाഃ എന്നിവയെല്ലാം

കർത്തൃപദങ്ങളാണ്. ദ്വിതീയവിഭക്ത്യന്തത്തിലുള്ളവ കർമ്മപദമായി മനസ്സിലാക്കരുത് എന്നാണ് ഇവിടെ ശ്രദ്ധിക്കാനുള്ളത്.

മറ്റു ചില ഉദാഹരണങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധിക്കുക. ഓരോ വാക്യങ്ങളിലുമുള്ള ക്രിയാപദങ്ങളെ ആദ്യം പരിചയപ്പെടാം.

ഗണം	ധാതു	വിക രണ പ്ര ത്യ യം	പ്രത്യയം	രൂപങ്ങൾ
ഭാദി	ഘാ ഗതിനിവൃത്തौ	അ	തി തസ് അന്തി സി തസ് ത മി വസ് മസ്	തിഷ്ഠതി തിഷ്ഠതഃ തിഷ്ഠന്തി തിഷ്ഠസി തിഷ്ഠथഃ തിഷ്ഠथ തിഷ്ഠാമി തിഷ്ഠാവഃ തിഷ്ഠാമഃ
ഭാദി	ലസ് ശ्लेषण ക്രീडनयीः	അ	തി തസ് അന്തി സി തസ് ത മി വസ് മസ്	ലസതി ലസതഃ ലസന്തി ലസസി ലസथഃ ലസथ ലസാമി ലസാവഃ ലസാമഃ
ഭാദി	രുഹ് बीजजन्मनि	അ	തി തസ് അന്തി സി തസ് ത മി വസ് മസ്	രോഹതി രോഹതഃ രോഹന്തി രോഹിषി രോഹथഃ രോഹथ രോഹാമി രോഹാവഃ രോഹാമഃ
ഭാദി	ധാവു गतिशुद्धयोः	അ	തി തസ് അന്തി സി തസ് ത മി വസ് മസ്	ധാവതി ധാവതഃ ധാവന്തി ധാവസി ധാവथഃ ധാവथ ധാവാമി ധാവാവഃ ധാവാമഃ
ഭാദി	ക്ഷര सञ्चलने	അ	തി തസ് അന്തി സി തസ് ത മി വസ് മസ്	ക്ഷരതി ക്ഷരതഃ ക്ഷരന്തി ക്ഷരസി ക്ഷരथഃ ക്ഷരथ ക്ഷരാമി ക്ഷരാവഃ ക്ഷരാമഃ
ഭാദി	വസ निवासे	അ	തി തസ് അന്തി സി തസ് ത മി വസ് മസ്	വസതി വസതഃ വസന്തി വസസി വസथഃ വസथ വസാമി വസാവഃ വസാമഃ
ഭാദി	भ्रमु चलने	അ	തി തസ് അന്തി സി തസ് ത മി വസ് മസ്	ഭ്രമതി ഭ്രമതഃ ഭ്രമന്തി ഭ്രമസി ഭ്രമथഃ ഭ്രമथ ഭ്രമാമി ഭ്രമാവഃ ഭ്രമാമഃ

►► മുകളിൽ കൊടുത്ത ക്രിയാപദങ്ങളുടെ പ്രയോഗത്തിൽ മുൻപറഞ്ഞ അവ്യയപദങ്ങളുടെ യോഗത്തിൽ ദ്വിതീയാന്തരൂപങ്ങളെ നോക്കി മനസ്സിലാക്കുവാൻ വാക്യങ്ങൾ താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

1. श्रीकृष्णम् उभयतः यमलार्जनौ वृक्षौ तिष्ठतः ।
ശ്രീകൃഷ്ണന് ഇരുവശത്തും യമളാർജ്ജുനന്മാരായ വൃക്ഷങ്ങൾ നില്ക്കുന്നു.
2. केदारं सर्वतः ब्रीहिः रोहति ।
വയലിൽ എല്ലായിടത്തും നെൽ വളരുന്നു.
3. आकाशं सर्वतः नक्षत्राणि लसन्ति ।
ആകാശത്തിൽ എല്ലായിടത്തും നക്ഷത്രങ്ങൾ ശോഭിക്കുന്നു.
4. तस्करम् उभयतः आरक्षकौ धावतः ।
കള്ളന് ഇരുവശത്തും രണ്ടു പോലീസുകാർ ഓടുന്നു.
5. व्रणं परितः रक्तं क्षरति ।
വ്രണത്തിനൊപ്പം രക്തം ഒലിക്കുന്നു.
6. मम ग्रामं सर्वतः मन्त्रिणः वसन्ति ।
എന്റെ ഗ്രാമത്തിൽ എല്ലായിടത്തും മന്ത്രിമാർ താമസിക്കുന്നു.
7. सूर्यम् अभितः ग्रहाः भ्रमन्ति ।
സൂര്യനൊപ്പം ഗ്രഹങ്ങൾ ചുറ്റുന്നു.

ഈവിധം അഞ്ച് ഉദാഹരണങ്ങൾ വീതം ഓരോ ക്രിയാപദങ്ങളുടെ പ്രയോഗത്തിനായി എഴുതി പരിശീലിക്കുക.

(അടുത്ത ലക്കത്തിൽ തുടരും)

തന്ത്രശാസ്ത്രത്തിന് ഒരു ആമുഖം - 8

തന്ത്രശാസ്ത്രത്തിന്റെ ചിന്താലോകം

സി.എം. കൃഷ്ണനൂണി

കഴിഞ്ഞലക്കം തുടർച്ച

ഇനി നമുക്ക് എന്തിനോക്കുവാനുള്ളത് താന്ത്രികന്റെ അഥവാ തന്ത്രശാസ്ത്രത്തിന്റെ ചിന്താലോകത്തിലേക്കാണ്. നമ്മുടെ ഈ സൗരയൂഥം അടക്കം മറ്റനേകം യൂഥങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്ന അനന്തമായ ഈ

ബ്രഹ്മാണ്ഡം താന്ത്രികന്റെ അനുഭൂതിയിൽ ഒരു സത്യംതന്നെയാണ്. ബ്രഹ്മാണ്ഡം ഉരുത്തിരിഞ്ഞതു വസ്തു (Matter) വിന്റെ മൂലരൂപമായ ആദിശക്തിയിൽ (Pre-mordial energy) നിന്നാണെന്നതാണ് തന്ത്രശാസ്ത്രത്തിന്റെ സൈദ്ധാന്തികമായ അടിത്തറ. ഈ മൂലവസ്തു ജഡ (Inert) മല്ല. ചിന്തിരൂപം (Consciousness) ആണെന്നാണ് താന്ത്രികൻ കരുതുന്നത്. ഈ മൂലവസ്തു ക്രമത്തിൽ പല നിലകളിൽ ഘനീഭൂതമായപ്പോൾ അതു മനസ്സായും ആകാശമായും പഞ്ചഭൂതങ്ങളായും പരിണമിച്ചു. മൂലവസ്തുവില്ലാതെ മഹാസ്തോടനത്തിൽനിന്ന് രൂപംകൊണ്ട തരംഗരൂപമായ ഊർജ്ജമാണ് പരിണമിച്ച് പ്രപഞ്ചമായത്. സ്തോടനത്തിനുമുമ്പുള്ള നിശ്ചലചൈതന്യത്തെ പരബ്രഹ്മമെന്നു വേദാന്തികൾ വിളിച്ചപ്പോൾ അതിനെ പരമശിവനെന്ന് താന്ത്രികർ കല്പിച്ചു. സൃഷ്ടിപ്രക്രിയയുടെ ആദ്യത്തിലുണ്ടായ തരംഗമാണ് ഇക്കാണുന്ന പരിണിതപ്രപഞ്ചത്തിന്റെ പ്രഭവസ്ഥാനമായ പ്രകൃതിശക്തി. അതിനെത്തന്നെയാണ് ജഗന്മാതാവായി വിവക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത്.

ആദ്യസ്തോടനം ഓങ്കാരമാണെന്നും അതിൽനിന്നാണ് പ്രപഞ്ചോല്പത്തിയെന്നും സിദ്ധാന്തിക്കപ്പെടുന്നു. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ ഏതൊരു വസ്തുവിനും അതിന്റേതായ ഒരു സ്വഭവ-ശബ്ദതലം ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്നു കാണാം. അന്തരീക്ഷവായുവില്ലാതെ മാത്രം ചലിക്കുന്ന ശബ്ദതരംഗങ്ങൾ മാത്രമല്ല ഇവിടെ വിവക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത്. ഏതൊരു തലത്തിൽ ഉണ്ടാവുന്ന തരംഗവും ഭാരതീയഭാഷയിൽ ശബ്ദമാണ്. ഏതൊരു വസ്തുവിന്റെയും കൂടുതൽ സൂക്ഷ്മമായ രൂപമത്രെ ഈ തരംഗങ്ങൾ അഥവാ ശബ്ദങ്ങൾ. അതിനെത്തന്നെയാണ് ആ വസ്തുവിന്റെ മന്ത്രം എന്നു താന്ത്രികർ പറയുന്നത്. ശാരീരികവും മാനസികവും പ്രാണതലബന്ധിയുമായ ഉച്ചാരണംകൊണ്ടു മന്ത്രസ്വരങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞാൽ ആ മന്ത്രനിർദ്ദിഷ്ടമായ മൂർത്തി/ദേവത ആവിർഭവിക്കുകതന്നെ ചെയ്യും. ഇങ്ങനെ ഓരോരോ പ്രാപഞ്ചിക ശക്തികളെ ആഹ്വാനം ചെയ്യാമെന്നും അവയെക്കൊണ്ടു പല കാര്യങ്ങളും സാധ്യമാക്കാമെന്നുമുള്ള തത്വം തന്ത്രശാസ്ത്രം സ്വീകരിച്ചതിന്റെ അടിസ്ഥാനം ഇതാണ്. ഭഗവാൻ ഭക്തന്റെ മുന്നിൽ പ്രത്യക്ഷമാവുക എന്നതു മനോതലത്തിലും മറ്റുമുള്ള മന്ത്രദേവതയുടെ ഈ ആവിഷ്കരണം തന്നെയാണ്. ഭൗതികമായ പ്രയോജനങ്ങൾക്കും അന്തിമമായ മോക്ഷത്തിനും ഈ തത്വങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. മാർജ്ജാരരുദ്രപ്രയോഗംമൂലം എലികളെ ദൂരീകരിക്കുവാനും നശിപ്പിക്കുവാനും കഴിയുമത്രെ. അതേപോലെ ഹനുമദ്പ്രയോഗത്തിലൂടെ കീടനശീകരണവും സാധിക്കാം. പ്രകൃതിദുരിതങ്ങൾ ഇല്ലാതാക്കുവാനും ശമിപ്പിക്കുവാനും താന്ത്രികമാർഗ്ഗങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ▶▶

**STATEMENT ABOUT OWNERSHIP AND OTHER
PARTICULARS ABOUT TRIMONTHLY
FORM I**

SHAAMBHAVI

See Rule 3

1. Place of Publication	:	Thrissur
2. Periodicity of publication	:	Quarterly
3. Printer's Name	:	Sreekanth C.
Nationality	:	Indian
Address	:	Shripuram Publications
Madayikonam (Post)
Irinjalakuda, Thrissur
Kerala, India - 680 712
4. Publisher's Name	:	Sreekanth C.
Nationality	:	Indian
Address	:	Shripuram Publications
Madayikonam (Post)
Irinjalakuda, Thrissur
Kerala, India - 680 712
5. Editor's Name	:	D. Prakash
Nationality	:	Indian
Address	:	Shripuram Trust
Madayikonam (Post)
Irinjalakuda, Thrissur
Kerala, India - 680 712
5. Owner's Name	:	Shripuram Publications
Address	:	Shripuram Trust
(Reg. No. 201/IV/2005)
Madayikonam (Post)
Irinjalakuda, Thrissur
Kerala, India - 680 712
6. Printed at	:	Mama Printers,
Nada, Irinjalakuda
Thrissur.

I, Sreekanth C., hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Irinjalakuda
14/02/2012

**SREEKANTH C.
PUBLISHER**

ശിവസായുജ്യമെന്ന പരമലക്ഷ്യസാക്ഷാൽക്കാരത്തിലേയ്ക്കും താന്ത്രികപാത തുറക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

പ്രപഞ്ചദേവതകളെക്കുറിച്ചും അവയുടെ ആവാസതലത്തെക്കുറിച്ചും അല്പം ചിന്തിക്കാം. നിഷ്സ്വന്ദമായ ബോധത്തെ ശിവനെന്നും ശിവനിൽനിന്നു ഉള്ളതമായ സ്വന്ദത്തെ ശക്തിയെന്നും (ആദ്യാശക്തി = ശക്തികളിൽ ആദ്യത്തേവൾ) പറയപ്പെടുന്നുവെന്നു നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചു. അപരോക്ഷാനുഭൂതികൊണ്ടുമാത്രമേ ശിവൻ അറിയപ്പെടുന്നുള്ളൂ. അതു താൻതന്നെയെന്നല്ലാതെ തന്നിൽനിന്നു ഭിന്നമായി അറിയപ്പെടുന്നില്ലായെന്നർത്ഥം. ശക്തിയെ അറിയുന്നതാകട്ടെ പ്രവൃത്തികൊണ്ടാണ്. നിഷ്സ്വന്ദമായ ബ്രഹ്മം, തന്നിൽ ലയിച്ചുനില്ക്കുന്ന നിർവ്യാപാരയായ ശക്തിയോടുകൂടിയ ശിവനാകുന്നു. ഇങ്ങനെ ശിവനും ശക്തിയും ഏകകമായിട്ടിരിക്കുന്ന അവസ്ഥ ശിവന്റെ 'യാമള'ഭാവമാണ്. അതു ഒരേസമയം സ്ത്രീയും പുരുഷനുമാകുന്നു. 'ത്വം കുമാര ഉത വാ കുമാരി:' എന്ന ഉപനിഷദ് വാക്യം നമുക്ക് ഇതാണു മനസ്സിലാക്കിത്തരുന്നത്. ശക്തി പുറപ്പെട്ടു പ്രവർത്തിക്കുവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ 'യുഗള'ഭാവമാവുന്നു. 'യാമള'ത്തിലേയ്ക്കുള്ള തിരിച്ചുപോക്ക് ശിവശക്തിസംയോഗവും മോക്ഷവുമാണ്. വഴിയിൽ എവിടെ എത്തിനില്ക്കുന്നവർക്കും സ്വധാമത്തിലേക്കു മടങ്ങുവാനോ, ഉദ്ദേശിക്കുന്ന സ്ഥലത്തേക്കു യാത്രതിരിക്കുവാനോ സാധിക്കും എന്നതുപോലെ താന്ത്രികമാർഗ്ഗത്തിൽ മോക്ഷമോ ഐഹികതല ലക്ഷ്യങ്ങളോ ഏതാണു ആവശ്യമെങ്കിൽ അതു നേടാം എന്ന് ഒരിക്കൽക്കൂടി എടുത്തുപറയട്ടെ.

(അടുത്ത ലക്കത്തിൽ തുടരും)

ഇഷ്ടദേവതാനിർണ്ണയം ജാതകത്തിലൂടെ

രതീശൻ മാസ്റ്റർ

ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ ഒരു സവിശേഷതയാണ് ഇഷ്ടദേവതാ സങ്കല്പം. ഒരു വ്യക്തിയുടെ അഭിരുചികൾക്കനുസരിച്ച് തന്റെ ദേവതയെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യം ഇവിടെയുണ്ട്. ജന്മാന്തരങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങൾക്ക് അനുസരിച്ചാണ് ഒരുവന്റെ സ്വഭാവവും ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളും രൂപപ്പെടുന്നത്. അതുപോലത്തന്നെ പ്രാഗ്ജന്മങ്ങളിലെ ബന്ധവും ഒരു ദേവതയോടു ഇഷ്ടം തോന്നുന്നതിന് കാരണമായിത്തീരും. ബഹുഭൂരിപക്ഷം വ്യക്തികളിലും ഏതെങ്കിലും ദേവതയോടുള്ള പ്രത്യേക താൽപര്യം സ്വമേധയാ മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞുവരും. ഇതിൽ

▶▶ അനിശ്ചിതത്വമുണ്ടാവുമ്പോൾ മാത്രമാണ് ജാതകത്തെ ആശ്രയിക്കേണ്ടതുള്ളൂ.

വേദത്തിന്റെ ചക്ഷുസ്സാണ് ജ്യോതിഷം. ഈ ജ്യോതിഷത്തിന്റെ ആറ് അംഗങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് ജാതകം. ഒരു കട്ടി ജനിക്കുന്ന സമയത്തെ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഗ്രഹങ്ങളുടെ സ്ഥിതിയാണ് ജാതകത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. പ്രപഞ്ചത്തിലെ 12 രാശികളിൽ ഗ്രഹങ്ങൾ എവിടെയാണ് കൃത്യമായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത് എന്നു ജാതകത്തിൽ കാണിക്കുന്നു. സൂര്യോദയം തുടങ്ങി ഈ പന്ത്രണ്ടു രാശികൾ ഓരോ സമയത്തും ഉദിച്ചു അസ്തമിക്കുന്നു. കട്ടി ജനിക്കുന്ന സമയത്ത് ഏതു രാശിയാണോ ഉദിച്ചിരിക്കുന്നത് അതാണു ലഗ്നം. ഈ ലഗ്നത്തിൽ തുടങ്ങി പ്രദക്ഷിണമായി ദ്വാദശരാശികൾ യഥാക്രമം ഒന്നാംഭാവം, രണ്ടാംഭാവം, മൂന്നാംഭാവം എന്നിങ്ങനെ കല്പിക്കുന്നു.

അതിൽ അഞ്ചാംഭാവത്തെക്കാണു് ഒമ്പതാംഭാവത്തെക്കാണു് മാണ് തന്റെ ഇഷ്ടദേവതയെയും ഗുരുപരമ്പരയെയും നിശ്ചയിക്കുന്നത്. ആ ഭാവത്തിൽ നില്ക്കുന്ന ഗ്രഹം, നോക്കുന്ന ഗ്രഹം, ഭാവാധിപൻ കേന്ദ്രത്രികോണ രാശികളിൽ നില്ക്കുന്ന ഗ്രഹം എന്നിവയെല്ലാം ദേവതാനിർണ്ണയത്തിൽ കണക്കിലെടുക്കേണ്ടതാണ്. ബഹുത്വം ഗ്രഹങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ ബലവനായ ഗ്രഹത്തെക്കാണുവേണം ദേവതാനിർണ്ണയം നടത്താൻ.

ഗ്രഹങ്ങളും ദേവകളും

ജാതകത്തിൽ ഓരോ ഗ്രഹവും ഓരോ പ്രത്യേക ദേവതയെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. സാമാന്യമായി ഓരോ ഗ്രഹത്തിനും പറയുന്ന ദേവതകളെ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

- രവി - ശിവൻ
- ചന്ദ്രൻ - ദുർഗ്ഗ, ശ്രീപാർവ്വതി
- കുജൻ - സുബ്രഹ്മണ്യൻ, ഭദ്രകാളി
- ബുധൻ - ശ്രീകൃഷ്ണൻ, ശ്രീരാമൻ തുടങ്ങിയ മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ അവതാരമൂർത്തികൾ
- വ്യാഴം - മഹാവിഷ്ണു
- ശുക്രൻ - ഭുവനേശ്വരി, അന്നപൂർണ്ണേശ്വരി, യക്ഷി, ഗണപതി
- ശനി - ശാസ്താവ്

സൂര്യൻ : സാമാന്യമായി എല്ലാ രാശികളിലും നില്ക്കുന്ന സൂര്യൻ ശിവനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ചന്ദ്രന്റെ കേന്ദ്രത്രികോണങ്ങളിൽ വന്നാൽ ഭൈരവനെയും, ബുധന്റെ കേന്ദ്രത്രികോണങ്ങളിൽ വന്നാൽ ശങ്കരനാരായണനെയും, വ്യാഴബന്ധത്തിൽ വന്നാൽ മൃത്യു

ജയനെയും ഗുരുവിന്റെയും, ശുക്രന്റെയും കേന്ദ്രത്രികോണങ്ങളിൽ വന്നാൽ ദക്ഷിണാമൂർത്തിയെയും, ശനിബന്ധം വന്നാൽ കിരാതമൂർത്തിയെയുമാണ് കണക്കിലെടുക്കേണ്ടത്.

ചന്ദ്രൻ : ഗുരുവിന്റെ കേന്ദ്രത്രികോണങ്ങളിൽ ചന്ദ്രൻ വന്നാൽ അന്നപൂർണ്ണേശ്വരിയെയും ബുധന്റെ കേന്ദ്രത്രികോണങ്ങളിൽ വന്നാൽ സരസ്വതിയെയും, ഗുരു, ബുധൻ, ശുക്രൻ ഇവരുടെ കേന്ദ്രത്രികോണങ്ങളിൽ ചന്ദ്രൻ വന്നാൽ രാജരാജേശ്വരിയെയും പാപസഹിതനായി ശനി-ബുധ-ദൃഷ്ടിയിൽ നില്ക്കുന്ന ചന്ദ്രൻ വ്യാഴകേന്ദ്രത്തിൽ വന്നാൽ മാതംഗിയും ബുധന്റെയോ ശനിയുടെയോ ത്രികോണത്തിൽ വരുന്ന ചന്ദ്രൻ ശ്യാമളാദേവിയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

കുജൻ : ബുധനുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുനില്ക്കുന്ന ചൊവ്വ ചണ്ഡികാദേവിയെയും ശുക്രനുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുനില്ക്കുന്ന ചൊവ്വ രക്തേശ്വരിയെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ ചൊവ്വയെക്കൊണ്ടുതന്നെയാണ് ഘണ്ടാകർണ്ണൻ, വീരഭദ്രൻ, ദൈരവാദി ഗണങ്ങൾ, സുബ്രഹ്മണ്യൻ എന്നീ ദേവതകളെ ചിന്തിക്കേണ്ടത്.

ബുധൻ : ബുധനെക്കൊണ്ടാണ് സാളഗ്രാമ ബന്ധങ്ങളും നരസിംഹമൂർത്തിയെയും ചിന്തിക്കേണ്ടത്.

ഗുരു : യോഗീശ്വരനെയും ഗുരുവിനെയും വ്യാഴത്തെക്കൊണ്ടു ചിന്തിക്കുന്നു.

ശനി : ശനികൊണ്ടു ശാസ്താവിനെ ചിന്തിക്കുന്നു. ശനിക്കു ബുധ ദൃഷ്ടിയോ അംശകബന്ധമോ ഉണ്ടായാൽ ഹനമാനെ ചിന്തിക്കണം.

മേല്പറഞ്ഞവിധം ജാതകത്തിലെ ഗ്രഹങ്ങളുടെ ബലാബലങ്ങളറിഞ്ഞ് ഇഷ്ടദേവതകളെ മനസ്സിലാക്കി ഗുരു ഉപദേശപ്രകാരം ഉപാസന ചെയ്താൽ മനുഷ്യജന്മത്തിന്റെ പരമലക്ഷ്യമായ ആത്മസാക്ഷാത്ക്കാരം സിദ്ധിക്കുമെന്ന് നമ്മുടെ ജ്യോതിഷ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

ഔഷധസസ്യങ്ങൾ -1

തുളസി

ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ കിഴുത്താനി

ഹിന്ദുക്കൾ ഏറ്റവും പരിശുദ്ധമായി കണക്കാക്കുന്ന ഔഷധച്ചെടിയാണ് തുളസി. ഇത്രമാത്രം ആദ്ധ്യാത്മിക ചൈതന്യം ഈ സസ്യത്തിനു കൈവന്നതിനുപിന്നിൽ രസകരവും സുദീർഘവുമായ ചരിത്രം കടികൊള്ളുന്നു. മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ ധർമ്മപതിയായ ലക്ഷ്മി

▶▶ ദേവിയായാണ് തുളസിച്ചെടിയിായി പിറവിയെടുത്തതെന്ന് 'ദേവിഭാഗവതം' വ്യക്തമാക്കുന്നു. സരസ്വതിയും ഗംഗയും ലക്ഷ്മിയും വിഷ്ണുവിന്റെ പത്നിമാരായിരുന്നു. ഇവർ മൂന്നു പേരോടും ഭഗവാനു തുല്യവാത്സല്യവും സ്നേഹവുമായിരുന്നു. പത്നികളോടൊത്തു സൗഖ്യമായി കഴിയുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം ഗംഗാദേവി കാമപാരവശ്യത്തോടെ വിഷ്ണുവിന്റെ മുഖത്തു നോക്കി മന്ദഹസിച്ചു. ലക്ഷ്മിയും സരസ്വതിയും തമ്മിലുള്ള കലഹം പൊട്ടിത്തെറിയായി പുറത്തുവന്നു. സരസ്വതി കോപം സഹിക്കാതെ ലക്ഷ്മീദേവിയെ ഭൂമിയിൽ ഒരു ചെടിയിായി ജനിക്കട്ടെ എന്നു ശപിച്ചു. തൽക്ഷണം ഗംഗാദേവി സരസ്വതിയെ ശപിച്ചു ഒരു നദിയാക്കി. ഗംഗയും നദിയായി പിറക്കട്ടെയെന്നു സരസ്വതിയും ശാപം നല്കി. അങ്ങനെ ഭൂമിയിൽ ധർമ്മധ്വജമഹാരാജാവിന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ ജനിച്ച സതകർമ്മങ്ങളാൽ മൂന്നു ലോകങ്ങളേയും പരിശുദ്ധമാക്കാൻ പര്യാപ്തമായ 'തുളസി'ച്ചെടിയിായി പരിണമിക്കുകയും ചെയ്തു.

തുളസിച്ചെടിയുടെ മുഴുവൻ ഭാഗങ്ങളും പരിപാവനവും ദേവപുജയ്ക്കു അർഹവുമാണ്. സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന മണൽത്തരിയെപ്പോലും പവിത്രമാക്കി മാറ്റാനുള്ള അതുതശക്തിവിശേഷമുണ്ട്. തുളസികൊണ്ടു ദഹിപ്പിച്ചാൽ ആത്മാവ് വിഷ്ണുലോകത്തിൽ ചിരപ്രതിഷ്ഠനേടുമെന്നു പുരാണങ്ങൾ ഉദ്ഘോഷിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല, അപ്രകാരം ചെയ്താൽ പുനർജന്മം ഇല്ലാത്ത അവസ്ഥയിൽ എത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്യും. എത്ര കുറിയൊന്നും ചെയ്തവന്റെയും ശരീരം ദഹിപ്പിക്കുന്ന സമയത്തു അതിൽ തുളസിക്കുതിർ തിരുകിവെച്ചാൽ മോക്ഷം ലഭിക്കുമെന്നു പരമ്പരാഗതത്തിൽ പറയുന്നു.

ഔഷധസസ്യമെന്ന നിലയിൽ തുളസിയുടെ മാഹാത്മ്യം അദ്വിതീയമാണ്. വെളുത്ത തുളസി, കൃഷ്ണതുളസി, രാമതുളസി, കർപ്പൂരതുളസി എന്നിവയാണു പ്രധാനമായി ഔഷധാവശ്യങ്ങൾക്കായി ഉപയോഗിക്കുന്നത്. കൃഷ്ണതുളസിയിലാണു ഔഷധഗുണം കൂടുതൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്. തുളസിനീരിൽ ചുക്ക്, കുരുമുളക്, തിപ്പലി ഇവ നന്നായി പൊടിച്ചുചേർത്തു ഇടയ്ക്കിടെ സേവിച്ചാൽ മിക്കവാറും ദഹാസ്വാസ്ഥ്യങ്ങൾ ഇല്ലാതാകും. തുളസി സമൃദ്ധം (എല്ലാ ഭാഗവും) കഷായംവെച്ചു സേവിച്ചാൽ പനി, ജലദോഷം, നീരിറക്കം ഇതെല്ലാം ഭേദമാകും. വയറിളക്കത്തിനും വയറുസംബന്ധമായ അസുഖങ്ങൾക്കും ഈ കഷായം നല്ലതാണ്. ജ്വരം, ഹൃദ്രോഗം, ശ്വാസകോശരോഗങ്ങൾ ഇവ മാറ്റാനുള്ള ശക്തിയും തുളസിയിൽ ഉൾച്ചേർന്നിരിക്കുന്നു.

വാതഹരവും ത്വക്രോഗങ്ങൾക്കു ഉത്തമവുമാണ്. ചുവന്ന തുളസിയില, പൂവ്, പച്ചമഞ്ഞൾ, തഴുതാമ ഇവ സമം ചേർത്തു മുറിവായിൽ പുരട്ടിയാൽ ഏതു വിഷത്തിനും ശമനം കിട്ടും. തുളസിവിത്ത് തിളച്ചു

വെള്ളത്തിൽ ചേർത്തു ചൂടാറി സേവിച്ചാൽ മൃത്രാശയരോഗങ്ങൾക്കു പ്രതിവിധിയാണ്. മാത്രമല്ല, വിത്ത് ഒരു വാജീകരണ ഔഷധംകൂടിയാണ്.

തളസിയിലമ്പിരിൽ ചെറുതേൻ ചേർത്തു വെറും വയറ്റിൽ സേവിച്ചാൽ രക്തപ്രസാദവും ഊർജ്ജസ്വലതയും അനുഭവപ്പെടും. തളസിയില ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞു അരിച്ചെടുത്തമ്പിരിൽ കൊട്ടും, ചന്ദനം, കരഞ്ചീരകം ഇവ അരച്ചുകലക്കി വെളിച്ചെണ്ണ ചേർത്തുകാച്ചി അരിച്ചെടുത്തുപയോഗിച്ചാൽ എല്ലാവിധത്തിലുമുള്ള നീർവീഴ്ചയും 'സൈനസൈറ്റീസ്' രോഗവും മറ്റും മാറും. ഇലയുടെ നീര് അരിച്ചെടുത്തു ചെവിയിലൊഴിച്ചാൽ ചെവിക്ക് തുളി മാറും.

ക്ഷീണം മാറ്റാനും തളസി ഔഷധമാണ്. രാവിലെ ചായയോ കാപ്പിയോ കഴിക്കുന്നതിനപകരം ഒരുപിടി തളസിയിലയിട്ടു തിളപ്പിച്ച പാലിൽ ആവശ്യാനുസരണം പഞ്ചസാരചേർത്തു കഴിക്കുന്നതു നല്ലതാണ്. കർപ്പൂരത്തിനു തുല്യമായ ഒരു വസ്തു തളസിയിൽ അടങ്ങിയിട്ടുള്ളതു മിക്കവാറും എല്ലാ രോഗങ്ങൾക്കും ശമനകാരിയായി വർത്തിക്കുന്നു. കാട്ടുതളസി, കാട്ടുതുത്താവ് ഇനത്തിൽപ്പെടുന്നവ വിടുകളിൽ കെട്ടിയിട്ട് മൂറുകളിൽ സാന്നിധ്യമുണ്ടാക്കിയാൽ കൊതുകിന്റെ ഉപദ്രവം കുറയും. ഉറങ്ങുന്നതിനുമുമ്പു തലയിണയ്ക്കടിയിൽ തളസിയില ഇടുവെച്ചാൽ പേൻശല്യം കുറയും. സ്ത്രീകൾ പതിവായി തലയിൽ ചൂടിയാലും ഈ ഗുണം ലഭിക്കും.

പകിട്ടും പത്രാസുമില്ലെങ്കിലും നൈർമ്മല്യം നിറഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന തളസി മനുഷ്യനു ലഭിച്ച ദൈവത്തിന്റെ വരദാനങ്ങളിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്.

ആനകളെ വിട്ടു ഗണപതിയിലേക്ക്

സി.എം. കൃഷ്ണനുണ്ണി

'ആനയില്ലാത്ത ആറാട്ട്' എന്ന ചൊല്ല്, ഒഴിവാക്കാനാവാത്ത വ്യക്തിയുടെയോ മറ്റോ അഭാവത്തിൽ നടക്കുന്ന ആഘോഷത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ആറാട്ടിനു ആനയാണോ അതോ ആനപ്പുറത്തെഴുന്നള്ളിയെത്തുന്ന തേവരാനോ അനിവാര്യം? ഈ ചോദ്യത്തിന്റെ ഉത്തരം ഒരിക്കൽപ്പോലും ആഘോഷിക്കാത്തവരാണ് ആറാട്ടിന് ആനകൂടിയേ കഴിയൂ എന്നു ധരിക്കുന്നവർ.

▶▶ ആറാട്ടിനും ഉത്സവത്തിനും ശ്രീഭൂതബലിക്കും മറ്റേതു ക്ഷേത്രസംബന്ധിയും അല്ലാത്തതുമായ പരിപാടികൾക്കും നെറ്റിപ്പട്ടം കെട്ടിയ ഗജവീരൻ - സാധിക്കുമെങ്കിൽ ഗജവീരന്മാർ - കൂടിയേതീരൂവെന്ന ധാരണക്കാരാണ് നമ്മൾ. പക്ഷേ, 'തന്ത്രസമുച്ചയം' എന്ന ക്ഷേത്രക്രിയാപദ്ധതികൾ പ്രതിപാദിക്കുന്ന അടിസ്ഥാനഗ്രന്ഥത്തിൽ ആനയുടെ അനിവാര്യതയെക്കുറിച്ച് ഒരു വരിപോലും പറയുന്നില്ല.

അതങ്ങനെ ആയിരിക്കെ വർഷത്തോറും മുടങ്ങാതെ നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന 'ആന ഇടയല്പു'കളെയും തന്മൂലം സംഭവിക്കാറുള്ള ആളപായങ്ങളെയും പരിഗണിക്കാതെ ആനപ്പുറത്തെഴുന്നള്ളിച്ചാലേ ശരിയാവൂ എന്ന പിടിവാശി തുടർന്നു വരുന്നതിന്റെ കാരണം ആനയോടുള്ള നമ്മുടെ ആകർഷണം മാത്രമായിരിക്കണം. 2008-2009 ൽ 274 ഉം, 2009-2010 ൽ 318 ഉം, 2010-11 ൽ 516 ഉം 2011-2012 ൽ 816 ഉം, 2013 ൽ 692 ഉം ആന ഇടയല്പുകളുണ്ടായി എന്നാണ് കണക്ക്. നാലു പാപ്പാന്മാരും മൂന്നു സ്ത്രീകളും ഒരു വഴിപ്പോക്കനും ഇടഞ്ഞ ആനകൾ കാരണം മരിച്ചതു ഈ അടുത്ത കാലത്താണ്. കഴിഞ്ഞ 5-6 വർഷങ്ങൾക്കകം 415 ആനകൾ ചെരിഞ്ഞു. ഇനി 361 ആനകൾ ബാക്കിയുണ്ട് എന്നാണ് ലഭ്യമായ കണക്ക്.

ഈ ആനപ്രേമവും ആനചന്തത്തോടുള്ള ആകർഷണവും നമ്മുടെ മനോഘടനയെ പ്രതികൂലമായി ബാധിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നു സൂചിപ്പിക്കുകയാണ് ഈ ലേഖനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. ഭൂതദയവറ്റിപ്പോയ നമ്മൾക്ക് നമ്മോടുതന്നെ ദയയില്ലാതായിത്തീർന്നു. നമ്മൾ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത് നാട്ടാനകളെയാണ്. ഗജവീരന്മാരെയല്ല, ഗജഭീരുക്കളെയാണ്. നാട്ടാന എന്നാൽ മെരുക്കിയ കാട്ടാന.... വഞ്ചന ഒരുക്കിയ വാരിക്കുഴികളിൽ വീണ ആന.... താപ്പാനയാൽ കഴിയിൽനിന്നു കയറ്റപ്പെട്ടശേഷം അതിക്രമമായ ശിക്ഷണങ്ങളാൽ അനുസരണം പഠിച്ച ആന.... സ്വന്തം അഭിരുചികളും താല്പര്യങ്ങളും പ്രവണതകളും എന്നനേതായ്ക്കായി ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിവന്നതിന്റെ വ്യഥയും പകയും ഉള്ളിൽ വഹിച്ചുകൊണ്ട് ഒട്ടും ഇണങ്ങാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ സഹനജീവിതം നടത്തുന്ന ആന.... വിധിയെ പഴിച്ച് ശാപ തരംഗങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ആന.... അതിനെയാണ് നെറ്റിപ്പട്ടം കെട്ടിച്ച് നാം എഴുന്നള്ളിച്ച് ആനയിക്കുന്നതും അഭിരുചിക്കുന്നതും. അനുഗ്രഹം വർഷിക്കുന്ന ശാപം വർഷിക്കുന്ന ആന!!! ഈശ്വരാനുഗ്രഹം നിർമ്മൂല്യമായിപ്പോവുന്നതിന്റെ കാരണം വേറെ അന്വേഷിക്കേണ്ടതില്ല.

ഗണപതി ഗജമുഖനാണ്. ഗജം പീഡിപ്പിക്കപ്പെടുമ്പോൾ ഗണപതിതത്ത്വമാണ് വികലീകരിക്കപ്പെടുന്നത്. ഗജമുഖനായ ഗണപതിയുടെ വലിയ തല ആപാരമായ ബുദ്ധിശക്തിയുടെയും ഓർമ്മയുടെയും പ്രതീ

കം.... മുറംപോലെ വലിയ ചെവികൾ അപാരമായ ശ്രവണശേഷിയുടെ (അനുകൂലവും പ്രതികൂലവുമായ എന്തും കേൾക്കാനുള്ള കഴിവിന്റെ) പ്രതീകം.... ചെറിയ കണ്ണുകൾ സൂക്ഷ്മദർശനക്ഷമതയെ കുറിയ്ക്കുന്നു.... നീണ്ടമുക്ക് സംവേദനക്ഷമതയെ കുറിയ്ക്കുന്നു.... വലിയ വയറ്, എന്തും സ്വാംശീകരിക്കുവാനുള്ള അളവറ്റ കഴിവിനെ വ്യക്തമാക്കുന്നു. വിജി ഗീഷുവായ ഒരു വ്യക്തിയും സമൂഹത്തിനും അനിവാര്യമായ ഗുണങ്ങളെയും കഴിവുകളെയും പ്രതീകവൽക്കരിക്കുന്ന ഗജാനനായ ഗണപതി, പേരുപോലെത്തന്നെ ഗണങ്ങളുടെ പതികൂടിയാണ്. സംശ്ലേഷണ ശക്തിയാണു ഗണപതി. ഈ ഗണപതിമൂല്യങ്ങളെയാണു ജീവിക്കുന്ന ആനകളെ മെരുക്കി പീഡിപ്പിച്ചു ആജ്ഞാനുവർത്തികളാക്കി എഴുന്നള്ളിച്ചു രസിക്കുന്നതിലൂടെ നാം വക്രീകരിക്കുന്നതും വികലീകരിക്കുന്നതും നശിപ്പിക്കുന്നതും. അതിന്റെ ഫലം വ്യക്തികളിലും സമൂഹത്തിലും ഇന്നു കാണാം. പ്രത്യക്ഷമല്ലാത്ത പല ഗുഹശക്തികളാലും ചതിയിൽ മെരുക്കപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ് നമ്മൾ. നമ്മൾക്കുമേൽ മുതുകൊടിച്ചുകൊണ്ട് പല നിക്ഷിപ്ത താല്പര്യങ്ങളും എഴുന്നള്ളുന്നു. ആരും ശ്രദ്ധിക്കാത്ത പിൻകാലുകളിലെ ചങ്ങലക്കെട്ടുകളാൽ വൃണപ്പെട്ടും വിമ്മിഷ്ടപ്പെട്ടും നാം പുറമേയ്ക്ക് നെറ്റിപ്പട്ടം കെട്ടിച്ചമഞ്ഞ് അപരിചിതമായ എന്തെല്ലാമോ എഴുന്നള്ളിച്ച് നടക്കുന്ന കാപട്യക്കാരായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. വയറുചാടിയ പ്രൊഫഷണൽ കൂലിപ്പണിയിൽ അഭിരമിക്കുന്ന നമ്മൾക്കു ഉറക്കം കെടുന്നു. നമ്മോടുതന്നെയുള്ള അമർഷം വർദ്ധിക്കുന്നു. വീര്യത്തിനും ആനന്ദത്തിനും ഗുളികകളും ലഹരിപാനീയങ്ങളും ആവശ്യമായി വരുന്നു.

രക്ഷാമാർഗ്ഗം ഒന്നേയുള്ളൂ : ആനകളെ അവയുടെ പാട്ടിനുവിട്ടുക. പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്ന മൂല്യങ്ങളെ സാക്ഷാൽക്കരിക്കുന്ന തരത്തിൽ ഗണപതിയിലേയ്ക്കു മടങ്ങുക. ■

ഭക്തിദർശനം

പറവൂർ ജ്യോതിസ്

ഗുരുക്കന്മാർ ദേവന്മാർ മുതലായവരോട് സംവദിക്കുന്ന സ്നേഹത്തേയും ഈശ്വരനിൽ തോന്നുന്ന അനുരാഗത്തേയും ഭക്തിയെന്നു പറയുന്നു എന്ന് 'ശബ്ദതാരാവലി'. ഭക്തിയെ ബുദ്ധിയുള്ളവർ ജ്ഞാനരൂപമായും സാധാരണക്കാരായ ഭക്തന്മാർ ആനന്ദരൂപമായും കർമ്മികൾ സേവാരൂപമായും നിർവ്വചിക്കുന്നു.

▶▶ ഭക്തി എന്നാൽ എന്ത്? (വിവിധാഭിപ്രായങ്ങൾ)

1. മുക്തി അഥവാ മോക്ഷം നേടുവാനുള്ള എളുപ്പവഴിയാണ് ഭക്തി.
2. ജീവാത്മാവിനെ പരമാത്മാവിലേക്ക് അടുപ്പിക്കുന്ന അനുഭൂതിയാണ് ഭക്തി.
3. സത്യവും ശുദ്ധവുമായ ഈശ്വരാനുഭവമാണ് ഭക്തിയെന്ന് സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ.
4. ആത്മസ്വരൂപത്തെ അനുസന്ധാനം ചെയ്യുക എന്ന കർമ്മത്തെ ഭക്തിയെന്നു പറയുന്നു എന്ന് ശ്രീ ശങ്കരാചാര്യർ. (സ്വസ്വരൂപാനുസന്ധാനം ഭക്തിരിത്യഭിധീയതേ).
5. അമൃതാനന്ദസ്വരൂപമായ പരമാർത്ഥത്തിലുള്ള പരമപ്രേമമാണ് ഭക്തിയെന്ന് ദേവർഷി നാരദൻ.
6. എപ്പോഴും ബ്രഹ്മത്തെ അനുസന്ധാനം ചെയ്യുന്നതും ആനന്ദപരമായ ധ്യാനം ചെയ്യുന്നതും ഭക്തിയെന്ന് ശ്രീനാരായണഗുരുദേവൻ.

(സദാ ബ്രഹ്മാനുസന്ധാനം ഭക്തിരിത്യവഗമ്യതേ, യദാനന്ദപരം ധ്യാനം ഭക്തിരിത്യപദിശ്യതേ)

7. **അനന്യസമതാ വിഷ്ണോ മമതാ പ്രേമസംഗതാ ഭക്തിരിത്യച്യുതേ ഭീഷ്മപ്രഹ്ലാദോദ്ധവനാരദൈഃ**

(നാരദപഞ്ചരാത്രം)

ഇവയെല്ലാം അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ ശരിയാണെങ്കിലും എല്ലാം ഈശ്വരനിൽ അർപ്പിച്ച യജ്ഞം ചെയ്യുന്നതാണ് ഭക്തിയുടെ ലക്ഷണം എന്ന് ശ്രീകൃഷ്ണൻ. ഭഗവത്ഗീതയിൽ അർജ്ജുനനോട് രാജവിദ്യാരാജഗുഹ്യയോഗം അവസാനിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പറയുന്നു.

8. **മമനാഃ ഭവ മദ്ഭക്തഃ മദ്യാജീ മാം നമസ്തു മാമേവൈഷ്യസി യുക്തൈവം ആത്മാനം മത്പരായണഃ**

(9-34)

എല്ലാം ഭഗവാൻ ചെയ്യിക്കുന്നു, ചെയ്യുന്നു എന്ന ഭാവം ഉണ്ടാകുമ്പോൾ യഥാർത്ഥഭക്തിയുടെ ദൈവികനിയോഗത്തെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ നമുക്ക് സാധിക്കും.

ഭക്തിസാധനം ഒമ്പത് വിധം

രാമായണത്തിൽ ശ്രീരാമൻ ശബരിക്ക് ഉപദേശിച്ച ഒമ്പതു കാര്യങ്ങൾ (ഉപാധികൾ) ഭക്തിയുടെ യഥാർത്ഥരൂപങ്ങൾ തന്നെയാണ്. ആരണ്യകാണ്ടം അവസാനത്തിൽ പറയുന്നു.

1. സജ്ജനസംഗമം അഥവാ സജ്ജന സംസർഗ്ഗം
2. ഭഗവത് കഥാലാപം
3. ഭഗവത് ഗുണങ്ങൾ പറയുക, പ്രചരിപ്പിക്കുക
4. ഭഗവാൻ പറഞ്ഞ വാക്കുകളെ ശരിയായി വ്യാഖ്യാനിക്കുക
5. ആചാര്യന്മാരെ (ഗുരുക്കന്മാരെ) ഉപാസിക്കുക.
6. പുണ്യശീലങ്ങൾ പാലിക്കുക. (സാമാന്യ ധർമ്മം, പഞ്ചശുദ്ധി, പഞ്ചമഹായജ്ഞം)
7. യമനിയമാദികളോടെ പൂജചെയ്യുക (യമം, നിയമം, ആസനം, പ്രാണായാമം, പ്രത്യാഹാരം, ധ്യാനം, ധാരണ, സമാധി = അഷ്ടാംഗയോഗങ്ങൾ)
8. ഭഗവാന്റെ മന്ത്രം ജപിക്കുക (സ്തോത്രം, മൃഗമന്ത്രം, കീർത്തനം)
9. ഭഗവാന്റെ തത്ത്വം ചിന്തിച്ച്, വിചാരിച്ച്, ഉറപ്പിച്ച് ജീവിക്കുക.

ഈ ഒമ്പതു കാര്യങ്ങളും ഒരു ഭക്തന്റെ മനസ്സിൽ പതിയണം. പരമമായ ഭക്തിയിൽ എത്തിയാലേ ജ്ഞാനം ഉദിച്ചു. ജ്ഞാനവിഹീനന് മോക്ഷത്തിന് അർഹതയില്ല എന്ന് നാം അറിയണം.

നവവിധഭക്തി (നവധാഭക്തി)

ശ്രീമദ് ഭാഗവതത്തിൽ പിതാവായ ഹിരണ്യകശിപുവിന് പുത്രനായ പ്രഹ്ലാദൻ ഒമ്പത് വിധം ഭക്തിയുണ്ടെന്ന് വിവരിച്ചുകൊടുത്തു. ഗുരുമുഖത്തുനിന്നും പഠിച്ച കാര്യങ്ങളിൽ ഉത്തമമായത് എന്ത്? എന്ന അച്ഛന്റെ ചോദ്യത്തിന് മകൻ ഉത്തരം പറയുകയാണ്.

**ശ്രവണം കീർത്തനം വിഷ്ണോഃ സ്മരണം പാദസേവനം
അർച്ചനം വന്ദനം ദാസ്യം സഖ്യമാത്മനിവേദനം
ഇതി പുംസാർപ്പിതാ വിഷ്ണു ഭക്തിശ്ചേത് നവലക്ഷണാ**

(ഭാഗ - 7-5-23)

ഇതിൽ ഭക്തിയുടെ രണ്ട് തലങ്ങൾ കാണുവാൻ സാധിക്കും (മാർഗ്ഗതലവും ലക്ഷ്യതലവും). ലക്ഷ്യതലത്തിൽ സ്വസ്വരൂപാനുസന്ധാനം ഭക്തിരിത്യഭിധീയതേ എന്ന ഭക്തിലക്ഷണം അനുഭവിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നു. ഇതിലേയ്ക്കായി ഒരു ഭക്തന് എട്ട് മാർഗ്ഗതലങ്ങൾ കടക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ നവധാഭക്തിയെ ഒമ്പത് ഘട്ടങ്ങളിലുള്ള ഭക്തിമാർഗ്ഗമെന്നും പറയാറുണ്ട്. ശ്രവണം, കീർത്തനം, സ്മരണം, പാദസേവനം, അർച്ചനം/വന്ദനം, ദാസ്യം, സഖ്യം/ആത്മനിവേദനം എന്നിവയാണ് നവധാഭക്തി. ക്രമമായി ഉയരുന്ന ഭക്തിയുടെ തലങ്ങളാണിവ. ശ്രവണം മുതൽ അർച്ചനം വരെയുള്ള അഞ്ച് എണ്ണം, പ്രാഥമികമായ ഒരു സാധകൻ ആചരിക്കേണ്ട അനുഷ്ഠാനക്രമങ്ങളും തുടർന്നുവരുന്ന മൂന്നെണ്ണം, ഭക്തിയുടെ ഉയർന്ന തലങ്ങളും ആത്മനിവേദനം എന്നത്

▶ മുൻപറഞ്ഞ ഭക്തതലങ്ങളെ അതിക്രമിച്ച്, പരമജ്ഞാനതലത്തിലെത്തിനില്ക്കുന്ന പരമഭക്തിയുടെ ലക്ഷ്യസ്ഥാനവുമാകുന്നു. അങ്ങനെ പറയുമ്പോൾ ശരിയായ ഭക്തിയുണ്ടാകുവാനുള്ള സാധനകൾ അഥവാ ഉപാധികൾ, ആദ്യത്തെ അഞ്ചും തുടർന്ന് ശരിയായ ഭക്തി നേടിയാലുള്ള തലങ്ങൾ പിന്നത്തെ മൂന്നും പരാഭക്തിയാകുന്ന ലക്ഷ്യതലം ഒമ്പതാമത്തേതും എന്ന ക്രമത്തിൽ, നവധാഭക്തി സമ്പൂർണ്ണമായും മോക്ഷദായകമായ ഒരു പദ്ധതിയാണെന്ന് കാണാനാകും.

1. ശ്രവണം (ഉദാ. പരീക്ഷിത്ത് രാജാവ്) : ഈശ്വരനാമം, സ്തോത്രം മുതലായ ഭക്തിയുണ്ടാക്കുന്ന, സദിഷയങ്ങളെ കേൾക്കുക. ഒരുകാര്യം നിരന്തരം കേട്ടാൽ നമ്മുടെ അന്തഃകരണം അതിനായി പരിശുദ്ധിക്കും. ഇതിനായി സജ്ജനസംസർഗ്ഗം ആവശ്യം. സജ്ജനങ്ങൾ ഈശ്വരവിഷയമേ പറയുകയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് ഭക്തൻ സത്സംഗം ചെയ്യുകയും ദുഃസംഗങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുകയും വേണം. ഭാഗവതം, നാരായണീയം മുതലായവ കേൾക്കുവാൻ ഉള്ള അവസരങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം (ഭ്രമരകീടകന്യായം പ്രാവർത്തികമാക്കണം).

2. കീർത്തനം (ശ്രീശങ്കര ബ്രഹ്മർഷി) : ഭക്തൻ ശ്രവിച്ചതിനെ പുറ്റി കീർത്തിക്കുകയാണിവിടെ ചെയ്യുന്നത്. ഈശ്വരനാമങ്ങളേയും സ്തോത്രങ്ങളേയും ചരിതങ്ങളേയും അവൻ സ്വയം കീർത്തിക്കുന്നു.

കീർത്തനത്തിൽ നാമത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ള സാധനയെ സ്മലമെന്നും സൂക്ഷ്മമെന്നും രണ്ട് ആയി തിരിക്കാം. ഇതിനെത്തന്നെ ഭജന, സ്തോത്രം, ഉച്ചജപം, മന്ദജപം, മൗനജപം എന്ന ക്രമത്തിലും മനസ്സിലാക്കാം. ഭക്തിരസവും ചിത്ത ഏകാഗ്രതയും വന്നിട്ടില്ലാത്തവരെ ഭജന ആകർഷിപ്പിക്കും. ഇവിടെ കർമ്മേന്ദ്രിയങ്ങൾ, ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങൾ, മനസ്സ് എന്നിവയുടെ പ്രവൃത്തി ഭജനയിൽ ഉണ്ടാവണമെന്നതിനാൽ മറ്റു വിഷയങ്ങളാൽ അന്തഃകരണം പരക്കം പായില്ല. ഭജനയിൽനിന്നും അടുത്തപടി സ്തോത്രജപം ആകാം. സ്തോത്രത്തിൽകൂടി ഭക്തിരസവും ചിത്ത ഏകാഗ്രതയും നേടിയാൽ പിന്നീട് ജപം ആകാം. ഭക്തിരസം വരാത്തവർക്ക് ജപം ചെയ്യുമ്പോൾ വിരസത വരാം. ജപത്തിൽ ഉച്ചം, മന്ദം, മൗനം എന്നിവയ്ക്ക് ക്രമേണ കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം. ഭക്തിരസം കൂടിയാൽ മാത്രമേ മൗനജപത്തിന് സാധിക്കൂ. അല്ലാത്തവർക്ക് അന്യചിന്തയോ, ഉറക്കമോ ആയിരിക്കും ഫലം.

ഈശ്വര നാമങ്ങളേയും ചരിതങ്ങളേയും മറ്റും കേൾക്കുകയും കീർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന പ്രാഥമിക തലങ്ങളാണ് നവധാഭക്തിയുടെ അടിസ്ഥാന ഘട്ടങ്ങൾ.

3. സ്മരണം (പ്രഹ്ലാദൻ) : സദാസമയവും ഈശ്വരസ്മരണം ചെയ്ത കവഴി ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരത്തിന്റെ ഗതി എളുപ്പമാകുന്നു. ഭഗവാൻ ഗീതയിൽ പറയുന്നു ആരാണോ മരണകാലത്തിൽ എന്നെത്തന്നെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ട് ശരീരത്തെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നത് അയാൾ എന്റെ വൈഷ്ണവതത്വത്തെ പ്രാപിക്കുന്നു എന്നതിൽ സംശയമില്ല.

**അന്തകാലേ ച മാമേവ സ്മരൻ മൂക്ത്വാ കളേബരം
യഃ പ്രയാതി സഃ മദ്ഭാവം യാതി നാസ്ത്യത്ര സംശയഃ
യം യം വാപി സ്മരൻ ഭാവം ത്യജത്യന്തേ കളേബരം
തം തമേവൈതി കൗന്തേയ സദാ തദ്ഭാവമാശ്രിതഃ
തസ്മാത് സർവ്വേഷു കാലേഷു മാമനസ്മര യുധ്യ ച
മയൂർപ്പിതമനോബുദ്ധിഃ മാമേവൈഷ്യസ്യസംശയഃ**

8 - 5, 6, 7

ശ്രവണ കീർത്തനങ്ങൾ ചെയ്യാത്തവന് സ്മരണം സാധിക്കുകയില്ല (ഭരതന്യായം പ്രാവർത്തികമാക്കരുത്)

4. പാദസേവനം (ലക്ഷ്മീദേവി) : ഭഗവത്പാദങ്ങളെ സേവിക്കുക എന്നത് പാദസേവനം. വിഗ്രഹങ്ങളിലുള്ള പാദപൂജ മാത്രമല്ല പാദസേവനത്തിൽ അർത്ഥമാക്കുന്നത്. ഈ ലോകവും അതിലെ സർവ്വ ജീവജാലങ്ങളുമടങ്ങുന്ന ഈശ്വരന്റെ പാദങ്ങളെ സേവിക്കുക എന്നതാണ് പാദസേവനം. രോഗി, ദരിദ്രൻ, ക്ലേശം അനുഭവിക്കുന്നവർ തുടങ്ങി സേവനം അർഹിക്കുന്ന സർവ്വർക്കും ഈശ്വരബുദ്ധ്യാ സേവനം എന്ന അവസ്ഥയിലേക്ക് ഭക്തൻ പ്രവേശിക്കണം.

സർവ്വജീവജാലങ്ങളിലും ഇരിക്കുന്ന എന്നെ ഉപേക്ഷിച്ച് ആരാണോ മൂഢതകൊണ്ട് (വിഗ്രഹങ്ങളിൽ മാത്രം) അർച്ചിക്കുന്നത്, അയാൾ ഭസ്മത്തിൽ ഹോമിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത് എന്ന് ശ്രീമദ്ഭാഗവതത്തിൽ ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ പറയുന്നു. ജീവസേവ കൂടാതെയുള്ള ദേവപൂജ നിഷ്ഫലം എന്നർത്ഥം.

ഗീതയിൽ ഭഗവാൻ അർജ്ജുനനോട്:

അവാജനന്തി മാം മൂഢാഃ മാനുഷീം തനമാശ്രിതം

പരം ഭാവമജാനന്തഃ മമ ഭൂതമഹേശ്വരം (9-11)

ജീവസേവയാകുന്ന പാദസേവയിൽകൂടി ഭക്തന്റെ അന്തഃകരണ ശുദ്ധി വർദ്ധിക്കുകയും അതുവഴി ഭക്തിയുടെ ഉയർന്ന തലത്തിലേക്ക് അവന് പ്രവേശിക്കുവാനും സാധിക്കുന്നു.

5. അർച്ചനം അഥവാ പൂജനം (പ്രഥു ചക്രവർത്തി) : പത്രം, പുഷ്പം, ഫലം തുടങ്ങിയ വസ്തുക്കൾ ഭക്തിപൂർവ്വം പൂർണ്ണശ്രദ്ധയോടെ മന്ത്രസഹിതം തന്റെ ഇഷ്ടദേവതയിൽ അർപ്പിക്കുന്നത് അർച്ചനം. ▶▶

▶▶ ഇവിടെ പ്രാധാന്യം, ഭക്തന്റെ ഭാവത്തിനാണ്. അർച്ചനാദ്രവ്യത്തിനല്ല എന്നത് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കണം. പരാപ്രകൃതി, അപരാപ്രകൃതി എന്നു വിഭജിച്ച് ദേവശരീരത്തെ വിശദീകരിച്ച് അർജ്ജുനന് മനസ്സിലാക്കി കൊടുത്തതിൽ പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ മുഴുവനും ദേവശരീരത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്നുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഒരു പഴവും ഇലയും പുഷ്പവും ഭഗവാനാവശ്യമില്ല

**പത്രം പുഷ്പം ഫലം തോയം യോ മേ ഭക്ത്യാ പ്രയച്ഛതി
തദഹം ഭക്ത്യപഹൃതം അശ്ശാമി പ്രയതാത്മനഃ (9-26)**

ഈ ശ്ലോകത്തിൽ ഭക്തിഗുണം രണ്ടു പ്രാവശ്യം കൃഷ്ണൻ ആവർത്തിച്ചിരിക്കുന്നത് ഭക്തിക്കുള്ള പ്രാധാന്യം കാണിക്കുവാനാണ്. വിഷ്ണുഭഗവാന് ഇഷ്ടപ്പെട്ട പുഷ്പങ്ങൾ

**അഹിംസാ പ്രഥമം പുഷ്പം പുഷ്പമിന്ദ്രിയനിഗ്രഹഃ
സർവ്വഭൂതദയാപുഷ്പം ക്ഷമാപുഷ്പം വിശേഷതഃ
ശാന്തിപുഷ്പം തപഃപുഷ്പം ധ്യാനപുഷ്പം തഥൈവ ച
സത്യമഷ്ടവിധം പുഷ്പം വിഷ്ണോഃ പ്രീതികരം ഭവേത്**

അർച്ചനയെ പരമമായ അനുഷ്ഠാനമായി കാണുന്ന പക്ഷമനുസരിച്ച് വിവിധ ദ്രവ്യങ്ങളെ ഭക്തിപൂർവ്വം ഈശ്വരനിൽ സമർപ്പിക്കുന്ന ഭക്തൻ, ഒടുവിൽ തന്നെത്തന്നെ സമർപ്പിക്കുന്നു. 'ഹേ, ഭഗവാൻ, ഞാൻ അങ്ങയുടെ തന്നെ' എന്ന തലത്തിൽ എത്തുമ്പോൾ ഭക്തനിലെ വ്യക്തിഭാവവും കർത്തൃത്വാഭിമാനവും സംഭാവവും പൂർണ്ണമായി ഇല്ലാതാകുന്നു. അപ്രകാരം തന്മയത്വം (താദാത്മ്യം) പ്രാപിച്ച ഭക്തന് അനുഷ്ഠിക്കേണ്ട ബാഹ്യസാധനങ്ങളില്ല എന്ന അവസ്ഥയിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുന്നു.

6. വന്ദനം - അഭിവന്ദനം (അക്രൂരൻ) : അർച്ചനം നിരന്തരം ചെയ്ത് അന്തഃകരണശുദ്ധിയും തികഞ്ഞ ഭക്തിഭാവവും കൈവന്ന് ഭക്തൻ പ്രപഞ്ചത്തിലുള്ള എല്ലാ വസ്തുക്കളേയും ഈശ്വരബുദ്ധ്യായ വന്ദിക്കുന്നു. തൂണിലും തുരുമ്പിലും കല്ലിലും പുല്ലിലും മൃഗത്തിലും മനുഷ്യരിലും എല്ലാം ഏകാത്മവസ്തുവാണ് സത്യമായുള്ളതെന്ന് ധരിക്കുന്നു. പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഏതു വസ്തുവിനെ കാണുമ്പോഴും ആ സർവ്വേശ്വരവന്ദനമാണ് ഭക്തനിൽ വരുന്നത്.

7. ദാസ്യം (ശ്രീ ഹനുമാൻ) : ഒരു ദാസൻ യജമാനനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്നതുപോലെ വിവിധ കർമ്മങ്ങളെ ഈശ്വരനായിക്കണ്ട്, ചെയ്ത് വസിക്കണം. ഒരു നിമിഷംപോലും വെറുതെ കളയരുത്. നഷ്ടപ്പെട്ട ഒരു നിമിഷംപോലും ജീവിതത്തിൽ തിരിച്ചുകിട്ടുകയില്ല. മ

രണ-സ്ഥല, ദിവസ, സമയങ്ങൾ നമുക്കറിയില്ല. അതിനാൽ സമൂലദേഹംകൊണ്ടും മനസ്സുകൊണ്ടും വാക്കുകൊണ്ടും ബുദ്ധിയികൊണ്ടും എല്ലാ ഉപാധികളെക്കൊണ്ടും സദാസമയവും ഈശ്വരസേവയിൽ മുഴുകണം. ചെയ്യുന്നതെല്ലാം ദാസ്യഭാവേനയുള്ള ഈശ്വരപൂജയാകണം.

8. സഖ്യം (അർജ്ജുനൻ) : തനിക്കും ഈശ്വരനും തമ്മിലുള്ള ദാസ-സ്വാമി ഭാവതലം കഴിഞ്ഞ് തന്റെ സഖിയായി ഈശ്വരനെ കല്പിക്കുന്നു. ഭക്തിയുടെ ഉയർന്ന തലത്തിലേക്ക് കയറുന്നു. സർവ്വചരാചരങ്ങളിലും നിവസിക്കുന്നത് ഏകേശ്വരൻ തന്നെയെന്നറിയുന്ന ഭക്തൻ സർവ്വചരാചരങ്ങളോടും സഖ്യത്തിൽ കഴിയുന്നു. ഒന്നിനോടും ദ്വേഷിക്കാതെയും, ഒന്നിനെയും കാംക്ഷിക്കാതെയുമുള്ള തലം സഖ്യതലം. ആത്മസുഹൃത്തിൽനിന്നും ഒന്നും പ്രതീക്ഷിക്കാതെ അവനായിക്കൊണ്ട് നാം എന്തും ദാനംചെയ്യുവാൻ സന്നദ്ധനാകുന്ന അവസ്ഥ ദേവനോട് കാണിക്കുന്ന ഭക്തിഭാവതലത്തിലെത്തണം.

9. ആത്മനിവേദനം (മഹാബലി) : ഏതൊരു ലക്ഷ്യതലപ്രാപ്തിക്കാനോ നവധാഭക്തി വിധിക്കപ്പെട്ടത്, അതാണ് ആത്മനിവേദനഭക്തി. സർവ്വേശ്വരനിൽ വിവിധ ദ്രവ്യങ്ങളെയും മറ്റും ഉപാധിയാക്കി നിവേദിച്ചിരുന്ന ഭക്തൻ വന്ദന, ദാസ്യ, സഖ്യങ്ങളിലൊക്കെ വസിച്ചു ഒടുവിൽ ഇനി ഒന്നും സങ്കല്പിക്കാനില്ലാത്തവനായി തന്നെത്തന്നെ (തന്റെ മനസ്സും വപുസ്സും തപസ്സും ആയുസ്സും എല്ലാം) ഈശ്വരനിൽ സമർപ്പിക്കുന്നു എന്ന അവസ്ഥ. ഇവിടെ ഭക്തൻ നിർമ്മമനം നിരഹകാരനായിത്തീരുന്നു. ഈ സമയത്ത് അവനെ ഷഡ്വൈരികൾ ശല്യംചെയ്യുകയില്ല.

ഗീതയിൽ 12-ാം അദ്ധ്യായത്തിൽ 13, 14 ശ്ലോകങ്ങളിൽ കൃഷ്ണൻ പറയുന്നു :

നിർമ്മമോ നിരഹങ്കാരഃ സമദുഃഖഃസുഖക്ഷമീ

മയൂർപ്പിതമനോബുദ്ധിഃ യോ മദ്ഭക്തഃ സഃ മേ പ്രിയഃ

സർവ്വസാധനകളുടേയും ഏകലക്ഷ്യമായ ജ്ഞാനം തന്നെയാണ് ആത്മനിവേദനം. ഇവിടെ ശ്രവണം മുതൽ അർച്ചനം വരെയുള്ള പ്രാഥമിക സാധനകളെ അനുഷ്ഠിച്ചതിനു ശേഷം, ശരിയായ ഭക്തി നേടിയ ഭക്തൻ വന്ദനം, ദാസ്യം, സഖ്യം എന്നീ തലങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ് അതിനെ അതിക്രമിച്ച് പരമമായ ആത്മസാക്ഷാത്കാരത്തിൽ എത്തുന്ന അവസ്ഥയാണ് ആത്മനിവേദനം എന്നതിൽ സംഭവിക്കുന്നത്. ഈ പരമജ്ഞാനംതന്നെയാണ് മാനവജന്മലക്ഷ്യമായ മോക്ഷവും. ഇവിടെ ഭഗവത്ഗീതയിൽ ശ്രീകൃഷ്ണൻ പറഞ്ഞ നാല് ഭക്തന്മാരിൽവെച്ച് നാലാമത്തെ, ജ്ഞാനിയായ ഭക്തന്റെ അവസ്ഥ സംജാതമാകുന്നു. ▶▶

- ▶▶ (ആർത്തോ ജിജ്ഞാസുരർത്ഥാർത്ഥീ ജ്ഞാനീ ച ഭരതർഷഭ)
ശ്രീകൃഷ്ണശ്രവണേ പരീക്ഷിദഭവത്, വ്യാസാത്മജഃ കീർത്തനേ
പ്രഹ്ലാദഃ സ്മരണേ, തദംഗ്രിഭജനേ ലക്ഷ്മീഃ, പൃഥുഃ പൂജനേ
അക്രൂരസ്തഭിവാദനേ, സ ഹനമാൻ ദാസ്യേ ച, സഖ്യേ/രജ്ജനഃ
ദേവസ്യാത്മനിവേദനേ ബലിരഭ്യത് സർവ്വസ്തപാതാ പുരാ

ഏകാദശധാഭക്തി

നാരദമഹർഷി തന്റെ ഭക്തിശാസ്ത്രത്തിൽ പതിനൊന്ന് വിധത്തിലുള്ള ഭക്തിയെ "ആസക്തി" എന്ന പദംകൊണ്ട് പറയുന്നുണ്ട്.

1. ഗുണമാഹാത്മ്യ ഭക്തി : ഇവിടെ ഭക്തന് ഭഗവാന്റെ ഗുണങ്ങളേയും മാഹാത്മ്യങ്ങളേയും ചിന്തിക്കുക, പറയുക, കേൾക്കുക എന്നതിൽ പൂർണ്ണമായ ആസക്തിയുണ്ടാകുന്നു. നവധാഭക്തിയിൽ ശ്രവണം, കീർത്തനം, സ്മരണം എന്നിവ ഗുണമാഹാത്മ്യോസക്തിയുമായി ബന്ധപ്പെടുന്നു.

2. രൂപാസക്തി : ഭക്തൻ തന്റെ ഇഷ്ടദേവതയുടെ ചിത്രങ്ങൾ, പ്രതിമകൾ മുതലായവ കണ്ടുകൊണ്ട് ആനന്ദിക്കുന്നു. നവധാഭക്തിയിൽ സ്മരണവുമായി ഇതിന് ബന്ധമുണ്ട്.

3. പൂജാസക്തി : തനിക്കു ലഭിക്കുന്ന സമയമൊക്കെ ശ്രേഷ്ഠ ദാർത്ഥ്യങ്ങളെക്കൊണ്ട് ഭഗവാനെ പൂജിച്ച് സ്വയം മറന്ന് ഭഗവാനിൽ ലയിക്കുന്ന ഭക്തിയാണിത്. നവധാഭക്തിയിൽ പാദസേവനം, അർച്ചനം, വന്ദനം എന്നിവയെ പൂജാസക്തിയുമായി ബന്ധപ്പെടുത്താം.

4. സ്മരണാസക്തി : ഭക്തൻ പ്രപഞ്ചത്തിൽ എന്തു കാണുമ്പോഴും ഭഗവത്തുരുന്ന ചെയ്യുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. നവധാഭക്തിയിലെ സ്മരണം തന്നെയാണിത്.

5. ദാസ്യോസക്തി : ഈശ്വരൻ ഈ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സ്വാമിയാണെന്നും താൻ അവിടുത്തെ ഇച്ഛ നിറവേറ്റുവാനുള്ള ദാസനാണെന്നുമുള്ള അനുസന്ധാനം സദാസമയവും ദാസ്യോസക്തൻ ചെയ്യുന്നു. നവധാഭക്തിയിൽ ദാസ്യം എന്നു പറഞ്ഞതെന്നെയാണ് ഇവിടെ ദാസ്യോസക്തി എന്ന പദംകൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത്.

6. സഖ്യോസക്തി : ഈശ്വരനെ സഖിയായി കാണാനുള്ള ആസക്തി. താനും ഭഗവാനും കൂട്ടുകാരാണ് എന്ന അവസ്ഥ. നവധാഭക്തിയിലെ സഖ്യംതന്നെയാണിത്.

7. കാന്താസക്തി : ഭക്തനെ ഈശ്വരന്റെ കാന്തയെപ്പോലെത്തന്നെ കാണാനുള്ള ആസക്തി. നവധാഭക്തിയിലെ ആത്മനിവേദനവുമായി ബന്ധം.

8. വാത്സല്യാസക്തി : ഭഗവാനെ തന്റെ പുത്രനെന്നോണം കാണുന്നു. ഒരമ്മ തന്റെ മകൻ ഇഷ്ടപദാർത്ഥങ്ങൾ കൊടുത്ത് ലാളിക്കുന്നതുപോലെ ഭക്തൻ ചെയ്യുന്നു. ആത്മനിവേദനഭക്തിയുമായി ബന്ധം. ഇവിടെ ചിലപ്പോൾ ഭക്തൻ, ഭഗവാന്റെ നേരെ രോഷോക്തി പ്രയോഗിക്കാറുണ്ട്.

9. ആത്മനിവേദനാസക്തി : ശരീരം സ്വയം ഭഗവാനിൽ സമർപ്പിക്കുന്ന ഭക്തി. ഇതുതന്നെ ആത്മനിവേദനഭക്തി.

10. തന്മയതാസക്തി : ഭക്തിയുടെ ഏറ്റവും ഉയർന്നതലം. താൻ ഉപാസകനും ഈശ്വരൻ ഉപാസ്യവും എന്ന ദ്വൈതത്തിന്പരിയുള്ള ഈശ്വരസ്വരൂപസ്ഥിതനായുള്ള ഭക്തന്റെ ഭാവം. ഈ തലത്തിലുള്ള ഭക്തന്റെ സർവ്വസ്വവും ഭഗവാൻ തന്നെയാകുന്നു.

11. പരമവിരഹാസക്തി : ഈശ്വരസ്മരണ എപ്പോഴെങ്കിലും കൈവിട്ടുപോകുമ്പോൾ പരമവിരഹം തോന്നുക എന്നതാണ് പരമ വിരഹാസക്തി. ഗോപികമാർ ഇതിനുദാഹരണം.

മറ്റു ചില ഭക്തിയെപ്പറ്റി നാരദൻ ധർമ്മപുത്രരോടു പറയുന്നുണ്ട്. ഗോപികമാർ കാമഭക്തികൊണ്ടും കംസൻ ഭയഭക്തികൊണ്ടും ശിശു പാലൻ തുടങ്ങിയവർ ദ്വേഷഭക്തികൊണ്ടും യാദവന്മാർ ബന്ധുഭക്തി കൊണ്ടും പാണ്ഡവർ സ്നേഹഭക്തികൊണ്ടും നാരദൻ തുടങ്ങിയവർ ശുദ്ധഭക്തികൊണ്ടുമാണ് ഭഗവാനെ ഭജിച്ചത്.

**ഗോപ്യം: കാമാത്, ഭയാത് കംസോ
ദ്വേഷാത് ചൈദ്യാദയോ നൃപാഃ
സംബന്ധാത് വൃഷ്ണയഃ, സ്നേഹാത് യുയം
ഭക്ത്യാ വയം, വിഭോ!**

വിദ്വേഷഭക്തികൊണ്ട് മനസ്സിനു ഭഗവാനിൽ തന്മയീഭാവം വരുന്നതുപോലെ, ശുദ്ധഭക്തികൊണ്ടു വരാൻ പ്രയാസമാണെന്നു നാരദൻ ഉറപ്പിച്ചു പറയുന്നുണ്ട്.

17 പുരാണങ്ങളും പഞ്ചമവേദമാകുന്ന മഹാഭാരതവും രചിച്ച വേദവ്യാസമഹർഷിക്ക് ദുഃഖം സഹിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. രണ്ടു കയ്യും പൊക്കിപ്പിടിച്ചു നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത് ഇപ്രകാരമാണ്. എന്നെ ആരും കേൾക്കുന്നില്ലല്ലോ (അനുസരിക്കുന്നില്ലല്ലോ). ധർമ്മത്തിൽനിന്നാണ് അർത്ഥവും കാമവും സംഭവിക്കുന്നത്. ആ ധർമ്മത്തെ ആരാലും സേവിക്കാത്തത് എന്തുകൊണ്ടാണ്?

**ഊർദ്ധ്വബാഹുർവിരൗമ്യേഷഃ ന കശ്ചിത് ശൃണോതി മേ
ധർമ്മാദർത്ഥശ്ച കാമശ്ച സഃ കിമർത്ഥം ന സേവ്യതേ.**

മ.ഭാ. സ്വർഗ്ഗാരോഹണപരിവൃം 5-62

രചിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഒന്നാതന്നെ ജനങ്ങൾക്ക് പ്രയോജനപ്പെടുന്നതായി മഹർഷിക്ക് തോന്നിയില്ല. ദുഃഖകാരണത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചപ്പോൾ നാരദൻ അവിടെവന്നു വിശദീകരിച്ചുകൊടുത്തു. അങ്ങയുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ധർമ്മം, അർത്ഥം, കാമം എന്നിവയെ അങ്ങു വിശദീകരിച്ചു. എന്നാൽ മോക്ഷമാർഗ്ഗത്തെപ്പറ്റി ഒന്നാതന്നെ എഴുതിയിട്ടില്ല. ഇതാണ് അങ്ങയുടെ ദുഃഖത്തിനു കാരണം. മാത്രമല്ല, പ്രയാസംകൂടാതെ മുക്തി ലഭിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്ന ഭക്തിമാർഗ്ഗത്തെ പ്രകീർത്തിക്കുന്ന വാസുദേവന്റെ മഹത്തവം അങ്ങു വർണ്ണിച്ചില്ലായിരുന്നു.

യഥാ ധർമ്മാദയശ്ചാർത്ഥാഃ മുനിവര്യാനുകീർത്തിതാഃ

ന തഥാ വാസുദേവസ്യ മഹിമാ ഹ്യനുവർണ്ണിതാ

ഭഗവാന്റെ ലീലകൾ പറയുന്നവർക്കും കേൾക്കുന്നവർക്കും ഭക്തി ജനിക്കുന്ന കാവ്യം രചിക്കുവാൻ നാരദൻ ആവശ്യപ്പെടുകയും വ്യാസ മഹർഷിക്ക് 'ചതുഃശ്ലോകീഭാഗവതം' ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തു. ഞാൻ സംഗ്രഹിച്ചു പറഞ്ഞ ഭക്തിമാർഗ്ഗമായ ശ്രീമദ് ഭാഗവതത്തെ അങ്ങു വിപുലമാക്കി രചിക്കുക എന്ന നാരദൻ നിർദ്ദേശിച്ചു.

'സംഗ്രഹോഽയം വിഭൂതിനാം ത്വമേതത് വിപുലീകത്'

അതിനുശേഷം രചിക്കപ്പെട്ട ശ്രീമദ്ഭാഗവതത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് "നവധാഭക്തി" എന്ന മോക്ഷ സങ്കല്പം.

